

ΚΑΘΕΡΕΦΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1998

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'
ΤΕΥΧΟΣ 40

ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1998

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΤΕΥΧΟΣ 40

Β' ΒΛ. ΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΗΜΕΡΟΜ. 15-2-99

ΑΡΙΘ. 24638

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού Δρχ. 1000
Εξωτερικού \$ 20

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΥΛΗΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

☛ Α. Σιώτος Κώστας
τηλ. 78141 (γραφείο)
33051 (οικία)

☛ Β. Αλεξίου Χρήστος
Δροσίνι 151 26 Μαρούσι
τηλ. 3600611

"ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ"

Συντάσσεται από Επιτροπή
μελών του Συλλόγου και της
Αδελφότητας Αμπελοχωριτών

ΕΔΡΑ: ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Α. ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ
ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ
Ρώμα 20
45221 ΓΙΑΝΝΕΝΑ
τηλ. 73943

Β. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ
ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ
Φυλής 24 104 33 Αθήνα
τηλ. 8235570

Συντακτική Επιτροπή

Αναστασίου Χρήστος Δημ.
Παπαϊωάννου Απόστολος Ε.
Πραμαντιώτης Κώστας Γ.
Σιώτος Κώστας Ε.

Ο Δάσκαλος

Ανήμερα πρωτομαγιάς, πλήρης ημερών, αθόρυβα και με περισσή αξιοπρέπεια, έφυγε από κοντά μας ο δάσκαλος του χωριού.

Το Αμπελοχώρι ίσως είναι από τα λίγα χωριά που έχει πλειάδα επιστημόνων από όλο το φάσμα των επιστημών. Έχει πολλούς εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Αλλά όταν ο Αμπελοχωρίτης

αναφέρεται στη λέξη δάσκαλος εννοεί τον Δημήτρη Κ. Τόλη. Έτσι πολιτογραφήθηκε: Ο δάσκαλος του χωριού ή να ακριβολογούμε, ο δάσκαλος.

Στα 1929 όταν ο τότε δάσκαλος Κώστας Γκριπούνης μετατέθηκε στο Παλιοχώρι Αγνάντων, την κενή θέση του δασκάλου κατέλαβε ο Δημήτρης Τόλης. Και από τότε ένα τέταρτο του αιώνα υπηρέτησε στο δημοτικό σχολείο του Αμπελοχωρίου.

Φιλόπονος, ευαίσθητος με απέραντη αγάπη και ενδιαφέρον για το παιδί, εργάσθηκε ακαταπόνητα στο μονοτάξιο σχολείο της γενέτειράς του.

Για να μπορέσει κανείς να χτίσει ένα γερό και μεγάλο οικοδόμημα χρειάζονται γερά θεμέλια. Αυτό το γνώριζε ο δάσκαλος και φρόντισε να εμπεδώσει τις απαραίτητες εκείνες γνώσεις ώστε οι μαθητές του να μπορέσουν απρόσκοπτα να συνεχίσουν ανώτερες σπουδές στο γυμνάσιο, Πανεπιστήμιο και άλλες ανώτερες σχολές. Και τα κατάφερε!

Δεκάδες μαθητές του συνέχισαν ανώτερες σπουδές και έβγαλαν ασπροπρόσωπο το δάσκαλο.

Με τι αγάπη και υπερηφάνεια έβλεπε τους μαθητές του φτασμένους πια επιστήμονες και καταξιωμένους πολίτες σε διάφορες επαρχιακές πόλεις και στην Αθήνα!...

Γνώριζε ο δάσκαλος ότι έβαλε και αυτός το λιθαράκι του για την μετέπειτα πρόοδο και σταδιοδρομία των μαθητών του.

Γυρίζοντας πίσω δεκάδες χρόνια, στη δεκαετία του '30, μαθητής πια στο μονοτάξιο δημοτικό σχολείο και προσπαθώντας να αξιολογήσω το μεγάλο του έργο, αισθάνομαι πραγματικό δέος, για το κατόρθωμά του.

Δεν υπήρχε γωνιά ακάλυπτη του σχολείου από εικόνες τη Ελληνικής Ιστορίας. Από εικόνες ζώων από όλο το ζωικό βασίλειο, από εργασίες των παιδιών. Θυμάμαι ότι υπήρχαν και ταλέντα που τα βοηθούσε και τα ενθάρρυνε.

Οι σχολικές γιορτές (25 Μαρτίου και οι εξετάσεις), ήταν για τα παιδιά και τους γονιούς ημέρα χαράς. Για το δάσκαλο υπέρτατη ικανοποίηση, γιατί όλοι οι χωριανοί του αναγνώριζαν τη μεγάλη προσφορά του.

Παράλληλα με το βαρύ και επίμοχθο εκπαιδευτικό του εργο είχε και άλλη κοινωνική προσφορά: Ήταν ο γραμματέας της κοινότητας. Διεκπεραίωνε όλη τη γραφική εργασία της κοινότητας. Και εκτός αυτού εκτελούσε και χρέη τηλεφωνητή. Αυτός λάβαινε τα πρώτα μηνύματα από τους ξενητεμένους χωριανούς και αυτός απαντούσε. Άκουγε τα παράπονα και τον πόνο τους και πάντα τους συμβούλευε.

Άνθρωπος χαμηλών τόνων. Ποτέ εριστικός. Εχθρούς δεν είχε ο δάσκαλος, μόνο φίλους.

Προσφορά περίπου ένα τέταρτο του αιώνα, γιατί στα μέσα της δεκαετίας του '40 έφυγε με μετάθεση από το χωριό, πρώτα σε κοντινό από την πόλη και έπειτα για τα πρότυπα τς Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Και αυτό για να μπορέσει να μορφώσει και να αναπτύξει καλές αναμνήσεις. Όλοι έχουν να που τον καλό λόγο.

Όταν συνταξιοδοτήθηκε και εγκαταστάθηκε μόνιμα στα Γιάννινα, πάλι με αγάπη και στοργή αγκάλιασε τους συμπατριώτες του. Στο σύλλογο που ίδρυσαν οι Αμπελοχωρίτες με σκοπό να σφυρηλατήσουν την αγάπη και την αλληλεγγύη των συγχωριανών, πάλι βοήθησε όσο μπορούσε.

Αλλά όταν το όνειρο των συγχωριανών να ξαναεκδόσουν τον ΚΑΘΡΕΦΤΗ, έγινε πραγματικότητας και πάλι συνέτρεξε όσο μπορούσε. Έγινε ένα από τα ενεργότερα στελέχη του περιοδικού.

Έγραψε και δημοσίευσε πολλά λαογραφικά άρθρα και πολλές αναμνήσεις από τη ζωή του χωριού. Μέσα από τα άρθρα του μπορεί ο προσεκτικός αναγνώστης να δει ανάγλυφα τη ζωή του χωριού.

Περιγράφει διάφορα γεγονότα και σκιαγραφεί χαρακτήρες. Μέσα από τη διήγηση αναβλύζει η αγάπη για το χωριό και τους συγχωριανούς του. Αλλά διακρίνει κανείς και το ψυχικό μεγαλείο των απλοϊκών ανθρώπων του χωριού, Την αλληλεγγύη, την καλωσύνη, το πηγαίο χιούμορ. Στοιχεία που σήμερα όλο και σπανίζουν.

Σεμνός έχοντας σαν φιλοσοφία και στάση ζωής το "λαβε βιώσας" να προσφέρει δηλαδή αθόρυβα και απαρατήρητα.

Αυτός ο θαυμάσιος άνθρωπος που τόσο αγάπησε και τόσο προσέφερε στο χωριό μας δίκαια απέκτησε και την προσωνομία ο "δάσκαλος". Εννοώ τη λέξη με τη μεγάλη, ωραία και ευγενική του σημασία.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη δικαίωση για έναν άνθρωπο που φεύγει από την πρόσκαιρη τούτη ζωή, οι μετέπειτα γενιές να θυμούνται με σεβασμό και αγάπη την προσφορά του.

Και προσφορά δεν είναι η διδασκαλία από καθέδρας και οι κούφιεσ μεγαλοστομίες, προσφορά είναι η στάση ζωής. Η εφαρμογή από τον ίδιο των αυτών που διδάσκει. Τότε μόνο φρονιματίζει και διαπλάθει χαρακτήρες και σωστούς πολίτες. Και τέτοιος υπήρξε ο δάσκαλος Δημήτρης Κ. Τόλης. Η καλύτερη διδασκαλία είναι η έμπρακτη εφαρμογή από τον ίδιο αυτών που διδάσκει.

Και ο δάσκαλος τόδειξε και με την τελευταία του θέληση. Και η τελευταία του θέληση ήταν να αναπαυθεί στην πατρώα γη, που τόσο αγάπησε και ανάλωσε τα καλύτερα χρόνια της ζωής του.

Το τελευταίο μάθημα του δάσκαλου! και το ωραιότερο...!

Οι λίγες αυτές γραμμές είναι βγαλμένες εκ βάθους. Είναι λέξεις αγάπης και σεβασμού από τους παλιούς μαθητές του για το δάσκαλό τους.

ΟΙ ΣΚΛΟΥΠΙΩΤΕΣ ΠΑΠΠΟΥΔΕΣ ΜΑΣ Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥΣ

Δημήτρης Κ. Τόλης

Μια ανοιξιιάτικη μέρα, κατεβαίνοντας την οδό "Σαμουήλ" στα Γιάννενα, άκουσα όμορφα τραγούδια σε μια πολυκατοικία, δεξιά. Τραγουδούσαν τρεις νέοι, όλοι τους παλικάρια, που εργάζονταν στο ισόγειο γκαράζ.

Στάθηκα, τους καμάρωσα και με το νου μου είπα:

"Νάταν τα νιάτα δυο φορές, τα γερατειά καμία..."

Σε λίγο κάθισαν να κολατσίσουν. Τους καλημέρισα και όπως συνήθως συμβαίνει, πιάσαμε κουβέντα.

Όπως είδα, το φαγητό τους ήταν αρκετό και πλουσιο σε βιταμίνες. Ο καθένας είχε εκτός από το απαραίτητο ψωμί, ένα βραστό αυγό, ένα κομμάτι τυρί, μια ντομάτα κι ένα μπουκάλι μπύρα. Τι να σας πω! Πολύ τους χάρηκα.

Μακάρι σκέφθηκα, ο Θεός να χαρίζει στην ανθρωπότητα την ειρήνη, για να απολαμβάνουν όλοι οι άνθρωποι, με την ευλογία του τ' αγαθά που μας παρέχει.

Όμως χωρίς να το θέλω, θυμήθηκα τους συγχωριανούς μου Σκλουπιώτες μαστόρους (κτίστες) της γενιάς του '20 και πίσω, οι οποίοι ζούσαν στερημένα.

Πολλές φορές στο ταξίδι τους, το κολατσιό τους ήταν ξεροκόμματο μπομπότα, με κρεμμύδι και νερό.

Δούλευαν σαν σκλάβοι κι έτρωγαν όχι σαν αφέντες, όπως λέει η παροιμία, αλλά σα στη γερμανική κατοχή.

Με το δεξί δούλευαν μέρα και νύχτα και με το ζερβί έκαναν οικονομία, αλλά προκοπή καμία.

Τότε δεν είχαν Ι.Κ.Α. όπως σήμερα, ούτε Οργανισμό Εργατικού Δυναμισμού και άλλες οργανώσεις.

Η λέξη σύνταξη τους ήταν άγνωστη. Και όταν αποσύρονταν από την εργασία, απόμαχοι πλέον, περίμεναν από τα παιδιά τους να τους δώσουν, αν είχαν χαρτζιλίκι, για ένα καθημερινό καφέ στο μαγαζί και λίγο καπνό για το στριφτό τσιγάρο.

Τετοιούς θυμάμαι πολλούς και σα γέρος που είμαι, ξέρω πρόσωπα και πράγματα, γιατί έζησα κοντά τους πολλά χρόνια.

Κτίστες όλοι τους, ταξίδευαν επί 7 - 8 μήνες το χρόνο συνέχεια σε πόλεις και σε χωριά κατά προτίμηση, γιατί ο άγονος τόπος μας δεν τους κρατούσε. Σκληρός ο τοπος, δύσκολη η ζωή.

Όσοι απ' αυτούς είχαν φορτηγά ζώα, σχημάτιζαν παρέες μι-

κρές ή μεγαλύτερες, φόρτωναν τα απαραίτητα κλινοσκεπάσματα, τα ρούχα, τα εργαλεία και έφευγαν όλοι μαζί. Αυτοί έβρισκαν πιο εύκολα δουλειά γιατί συνέφερνε τον κάθε νοικοκύρη που θα έκτιζε σπίτι, αποθήκη ή άλλο έργο.

Οι ίδιοι "μάστοροι" φρόντιζαν και μετέφεραν τα υλικά, οι ίδιοι τα έκτιζαν και το έργο τελείωνε σύντομα. Εκτός τούτου οι νοικοκυραίοι κάθε Κυριακή ή άλλη γιορτή, μετά τη Θεία Λειτουργία, χρησιμοποιούσαν τα φορτηγά ζώα των μαστόρων και με μικρή πληρωμή μετέφεραν από το δάσος τα ξύλα τους για το χειμώνα και τα σιτηρά στο μύλο για άλεσμα.

Οι άλλοι κτίστες, όσοι δεν είχαν φορτηγά ζώα ή για τον ένα ή τον άλλο λόγο δεν πήγαιναν με παρέες, ταξίδευαν στα κοντινά χωριά, προ παντός στα βλάχοχώρια για μεριμέτια.

Φορτωμένοι με τα εργαλεία και τα ρούχα τους, γύριζαν πολλά χωριά ζητώντας εργασία και όταν την έβρισκαν ήταν τυχεροί.

Οι άτυχοι, ταλαιπωρημένοι επέστρεφαν στο χωριό με άδεια τσέπη, χρεωμένοι. Αφού ξεκουράζονταν, μετά από λίγες μέρες ξεκινούσαν πάλι, για καλύτερη τύχη σε άλλη περιφέρεια. Μερικοί με την ελπίδα να παρουσιαστεί δουλειά, έμειναν σ' ένα μέρος και περίμεναν... Αυτοί μέχρι ότου τους ζητήσουν, παρακαλούσαν τους νοικοκυραίους και δούλευαν μισοτιμής σύψωμα (με φαγητό), σε όποια εργασία κι αν τους έβαζαν.

Λένε στο χωριό, πως κάποτε κάποιος με το όνομα Κίρλος, κάθε χρόνο ταξίδευε μόνος του στο "Παχτούρι" της Θεσσαλίας. Εκεί περνούσε όλους τους μήνες του ταξιδιού. Πότε δούλευε κι έπαιρνε λίγα χρήματα και πότε έκανε θελήματα για να τρώγει. Το δεύτερο γινόταν τον περισσότερο καιρό. Έτσι στο τέλος του Νοέμβρη που γύριζε στο χωριό, τα χρήματα που έφερνε ήταν τόσο λίγα, που δεν έφταναν για τίποτε... Του έμεινε όμως το όνομα, σαν "ο Κίρλος στο Παχτούρι". Και τώρα ακόμα, όποιος στο ταξίδι του δεν πάει καλά, δεν κερδίζει δηλαδή, όταν τον ρωτούν λέει: "Αφησέ το να πάει, φέτος πήγα σαν ο Κίρλος στο Παχτούρι...".

Τί τα θέλετε, ό,τι κι αν πούμε τα χρόνια εκείνα ήταν δύσκολα για όλους, πολύ δε περισσότερο για κείνους που δούλευαν μόνοι τους εκτός παρέας. Αυτοί ήταν πολλοί, οι δουλειές λίγες και τα χρήματα μετρημένα. Μόλις και με τα βίαια εξοικονομούσαν το ψωμί των οικογενειών τους και τ' άλλα τα απολύτως απαραίτητα για μερικούς μήνες. Γι' αυτό και το χρέος δεν τους έλειπε.

Όσο για τ' άλλα και μη χειρότερα! Όλο ταλαιπωρίες και καμιά καλοσύνη. Όποια εργασία και αν έπιαναν, είτε με το μεροκάματο, είτε με αποκοπή, για να την τελειώσουν γρήγορα δούλευαν σκληρά, γιατί αλλιώς τους έδιωχναν.

Μόλις ξημέρωνε και πριν ο ήλιος ανατείλει, μετά την προσευχή τους "τι έργο των χειρών μας κατευόδωσέ το Κύριε και δώσε εις αυτό επιτυχία", ρίχνονταν στη δουλειά ως το ηλιοβασίλεμα, με διακοπή μόνο για φαγητό.

Πότε εργάζονταν σύψωμα και έτρωγαν όποιο φαγητό τους πρόσφερε η κυρά και πότε ξύψωμα, οπότε αναγκάζονταν και μαγειρεύουν οι ίδιοι και αυτό ήταν το χειρότερο.

Μερικοί κοιμούνταν όπως κι όπως σ' ένα δωμάτιο και πολλές φορές από ανάγκη σε αποθήκη. Για καθαριότητα, καλύτερα είναι να μη γίνει λόγος.

Και στο χωριό όταν έμειναν αναγκαστικά δεν ησύχαζαν τον χειμώνα. Έπρεπε να βοηθήσουν λίγο το σπιτικό τους και στις άλλες γεωργικές δουλειές, για να μην τ' αφήσουν όλα σύξυλα όταν θα ταξίδευαν στο τέλος του Μάρτη. Να βοηθήσουν, όσο γινόταν τις γυναίκες τους, οι οποίες θέλοντας και μη από τον Απρίλη ως το Νοέμβρη θα αναλάβαιναν την ευθύνη του σπιτιού και της φαμηλιάς. Έτσι, όταν ο καιρός ήταν καλός για δουλειά στράγγιζαν με αυλάκια τα χωράφια που νεροκρατούσαν, βοτάνιζαν τα σπαρμένα, μετέφεραν και σκορπούσαν τη χωνεμένη κοπριά στα χωράφια που θα καλλιεργούσαν, έκτιζαν τους πεσμένους τοίχους των χωραφιών, επιδιόρθωναν τα γεωργικά τους εργαλεία, έκοβαν από το λόγγο καυσόξυλα και τα μετέφεραν στα σπίτια τους, καθάριζαν και κλάδευαν το Φλεβάρη τ' αμπέλια τους, επιδιόρθωναν τις στέγες των σπιτιών και των άλλων βοηθητικών χώρων και όσες εν τω μεταξύ δουλειές παρουσιαζόταν τις τακτοποιούσαν. Στα μαγαζιά πήγαιναν μόνον όταν ήταν κακοκαιρία, κι ήταν ξεκούραστοι. Εκεί κουβέντιαζαν με τους άλλους, ροφούσαν ηδονικά τον καφέ ή το τσιπουράκι τους.... Κάποτε όταν το μέτρο του πιστού ξέφευγε τραγουδούσαν και χόρευαν: "...Τούτη η γη που την πατούμε

όλοι μέσα θε να μπουμε.

Τούτη η γη που θα με πάρει

χτύπα την με το ποδάρι.

Αυτόν τον τόπο πούχουμε

άλλοι τον είχαν ρώτα.

Σε μας τον παραδόσανε

κι άλλοι περιμένουν....."

Ήταν άνθρωποι ανοιχτόκαρδοι και καλοσυνάτοι. Ζούσαν χωρίς άγχος, γιατί ήξεραν πως ο τόπος που εμειναν ήταν άγονος και δε μπορούσε να τους προσφέρει περισσότερα, ενώ η κατάσταση και η δουλειά τους δεν τους βοηθούσε όσο όπως έπρεπε.

Έτσι επειδή η ζωή δεν μπορούσαν να τη φτάσουν, έπερναν απ' αυτήν ό,τι μπορούσαν. Έλπιζαν μόνο σ' ένα καλύτερο μέλλον και περίμεναν.... Να φύγουν στην πόλη δε γινόταν, γιατί εκεί οι απαιτήσεις ήταν περισσότερες και θα ζούσαν χειρότερα. Στο χωριό τουλάχιστον είχαν δωρεάν το νερό, τα ξύλα, γάλα, αυγά, λαχανικά και μερικά άλλα.

Για όλους αυτούς τους λόγους, αγαπούσαν το χωριό και το κρατούσαν σε καλή κατάσταση. Με την προσωπική τους εργασία και το υστέρημά τους, έκτισαν την κεντρική μας εκκλησία "Ο Άγιος Νικόλαος", τα εξωκλήσια: "Αγία Παρασκευή", όπου σήμερα είναι και το νεκροταφείο του χωριού, "Αγία Τριάδα", "Άγιος Νικόλαος (Νικολάκης)" και στα σταυροδρόμια εικονίσματα.

Επίσης το σχολείο (παλιό), εκεί που τώρα είναι το Κοινοτικό Κατάστημα, το Κοινοτικό Πηγάδι, το οποίο υπήρχε μέχρι χθες, κάτω από τα Παπαδημητριάικα, τη μοναδική βρύση στη "Γκατέτση" και το πέτρινο τοξωτό γεφύρι "Πολτσάς" επί του Αράχθου ποταμού, για να επικοινωνούν με τα χωριά των των Κατσανοχωρίων και της πόλης των Ιωαννίνων.

Σε κάθε κοινωφελές έργο, βοηθούσαν με μεγάλη προθυμία. Κάθε χρόνο το χειμώνα, εκτελούσαν την υποχρεωτική τους προσωπική εργασία, η οποία πολλές φορές, αναλόγως των αναγκών, ανέρχονταν σε 10 μέτρα. Η δουλειά τους ήταν καθαρή και όχι σαν σε αγγαρεία. Παντού και πάντοτε ήταν παρόντες, σε καλές και δύσκολες περιστάσεις. Η πατρίδα όταν τους χρειαζόνταν, πήγαιναν στρατιώτες με ενθουσιασμό, χωρίς παράπονα και γκρίνιες. Και τέτοιες περιπτώσεις δεν ήταν και λίγες, γιατί εκείνα τα χρόνια δεν έλειπαν οι πόλεμοι, οι επαναστάσεις, τα κινήματα και όλες οι άλλες κακομοιρίες. Ζούσαν πάντοτε με το γλυκό όραμα του Πελοπίδα: "Εις ωινός άριστος, αμύνεσθαι περί Πάτρις".

Εμείς είμαστε η πατρίδα έλεγαν, τα παιδιά μας, τα σπίτια μας, ο τόπος μας και οι εκκλησιές μας! Αν δεν την υπερασπίσουμε εμείς, ποιός άλλος θα τη βοηθήσει; Ο πατριωτισμός τους ήταν μεγάλος και για την πατρίδα θυσιάζονταν! Για παράδειγμα σας φέρω τον πατέρα μου Κώστα Γ. Τόλη και τον Σωτήρη Κ. Νότη. Ήταν στην Αμερική και από το 1910 και όταν το 1912 κηρύχθηκε ο Ελληνοτουρκικός πόλεμος, χωρίς να υπολογίσουν συμφέροντα,

καλοπέραση κι έξοδα, παράτησαν τις δουλειές τους και τα δολάρια και γύρισαν στην πατρίδα για να την υπερασπίσουν... Το αποτέλεσμα ήταν, ο μὲν πατέρας μου να πεθάνει στρατιώτης στη Φλώρινα, ο δε Σωτήρης Νότης τυχερότερος να ζήσει αλλά το 1917 πέθανε στο χωριό από την Ασιατική γρίπη.

Πάνω απ' όλα οι παππούδες της εποχής εκείνης, είχαν ανθρωπιά. Ζούσαν αγαπημένοι και είχαν μεγάλη εμπιστοσύνη μεταξύ τους. "Η κουβέντα ήταν κουβέντα και ο λόγος ήταν συμβόλαιο!". Στις δύσκολες περιστάσεις δάνειζε ο ένας τον άλλο χρήματα ή είδος, χωρίς γραπτά και υπογραφές. Βοηθούσαν όλοι μαζί στο χτίσιμο των εκκλησιών με το μεντάτι και στην καλλιέργεια των χωραφιών φτωχών οικογενειών, χηρών και ορφανών. Η χαρά των άλλων ήταν και δική τους χαρά και οι στεναχώριες, πάλι δικές στενοχώριες. Στις δύσκολες στιγμές βοηθούσαν με προθυμία χωρίς εξαίρεση και χωρίς να λογαριάζουν κόπους και ζημιές. Έδιναν ακόμα και τη ζωή τους, όπως λέμε.

"Βάστα με να σε βαστώ

ν' ανεβούμε στο βουνο".

Όλοι ήταν ένα, μια ουσία, σφιχτοδεμένοι μεταξύ. Θυμάμαι όταν τύχαιναν σοβαρές αρρώστιες, ζητούσαν όλοι ανεξαιρέτως να βοηθήσουν. Νυχτα και με κακοκαιρία, με το φανάρι στο χέρι, πήγαιναν για γιατρό, για φάρμακα και ακόμα για χιόνι το καλοκαίρι, από τις ανήλιες βαθιές χαράδρες της "Στρουγγούλας" του βουνου Τζουμέρκα.

Η αγάπη τους ήταν πραγματική και το ενδιαφέρον αληθινό. Ό,τι έκαναν το έκαναν, χωρίς υπολογισμούς, πονηριές και γαλιφιές. Μονοιασμένοι βάδιζαν μαζί στο δύσκολο δρόμο της ζωής. "Το σάλιο σου, το σάλιο μου ψωμί θε να το φάμε", έλεγαν.

Ό,τι από αιώνων ήταν ηθικό, ωραίο και παραδοσιακό, το παραδέχονταν ευχαρίστως, χωρίς αντιρρήσεις.

Τις διαφορές τους έλιναν με υπομονή και κατανόηση, ώστε το αποτέλεσμα να είναι παραδεκτό απ' όλους. Σ' αυτό βοηθούσαν ο παπάς του χωριού και μερικοί μυαλωμένοι γέροντες, σεβαστοί και με υπόληψη.

Ο σεβάσμιος παπάς με τα χριστιανικά διδάγματα, τις συμβουλές και τη λογική, έλυνε με παραδεκτό τρόπο πολλές οικογενειακές προστριβές και παρεξηγήσεις και προλάβαινε δυσάρεστες και καταστροφικές εξελίξεις. Και οι γέροντες συμπαθητικοί και σπλαχνικοί με τις καλοσυνάτες ματιές, σαν οι βι ;;;; φές, ένωναν τους χωριανούς.

Καθισμένοι στο χαγιάτι της εκκλησίας του χωριού, έλυναν και αυτοί όσες διαφορές παρουσιάζονταν, σοβαρές και μη, μεταξύ των συγχωριανών.

Οι αντίδικοι με σεβασμό και εμπιστοσύνη, παραδέχονταν τις αποφάσεις και μπροστά τους έδιναν τα χέρια για συμφιλίωση. Στο μεταξύ εκτελούσαν κάθε απόφαση κατά γράμμα, γιατί ήταν δίκαιη και σωστή.

Αυτοί ήταν οι παππουδες και οι προππαπούδες μας και μ' αυτή τη ζωή περνούσαν τα χρόνια τους. Την αγαπούσαν όμως όπως κι αν ήταν γιατί πάντοτε η ζωή τους ήταν γλυκειά και κανένας δε θέλει να τη χάσει.

Ο Γκαίτε κάποτε κοιτάζοντας προς τα πίσω τη ζωή του, κατάληξε στην περίφημη φάση: "Ας είναι όπως θέλει...., ήταν όμως ωραία!".

ΔΗΜ. Κ. ΤΟΛΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Από τον Πάνο Βλάχα

(Επεξεργασία κειμένων Κ. Γ. Πραμαντιώτη)

1. Το χωριό μας ονομάστηκε Σκλούπο από ένα κλαρί που φύτευε μέσα στα δέντρα και το λέγανε Σλούπ (είναι λέξη Τούρκικη).

Ήταν μετόχι του Μοναστηριού της Καστρίτσας. Το μοναστήρι έστειλε εδώ έναν καλόγερο και έναν τσοπάνο με τη γυναίκα του. Αυτό το ζευγάρι γέννησε δυο παιδιά, τον Νούτσο και τον Κίτσιο. Το σπίτι τους ήταν κάτω στη θέση "Πηγάδι", μακρύ και με πολλές πόρτες. Από αυτούς οι απόγονοί τους ονομάστηκαν Νουτσαίοι και Κιτσαίοι. Οι περισσότεροι στο χωριό μας είχαν έρθει για να προστατευθούν από τους Τούρκους και την Αστυνομία. Ήταν όλοι φυγάδες, κλέφτες, εγκληματίες και χρησιμοποιούσαν το χωριό σαν άσυλο. Από το σπίτι του Γιάννη Βλάχα μέχρι τα Ανήλια ήταν αδιαπέραστο δάσος. Αργότερα άρχισαν να καίνε και να κόβουν το δάσος για να καλλιεργήσουν τη γη.

Όταν άρχισε η καλλιέργεια της γης ο Τούρκος έστειλε τη Χοσάδα με μια χανούμια για να εισπράξει τη δεκάτη (φορολογία). Η τουρκάλα καθότανε στο σπίτι του Γιώργου Νασιούλα και τη λέγανε Αραλούκα. Ήτανε το φόβητρο του χωριού, κρατούσε μαστίγιο και ήθελε με τα τρία (ένα - δύο - τρία) που τα φώναζε μεγαλόφωνα να γίνονται οι δουλειές της. Όπου υπάρχει μεγάλη απόδοση ο Τούρκος έπαιρνε το μισό. Οι χωριανοί για να αποφύγουν αυτή την κατάσταση τα δώσανε τα χωράφια (τα έταξαν) στην εκκλησία όπου δεν είχε δικαίωμα να επεμβαίνει ο Τούρκος. Παράλληλα παρακάλεσαν τον Καραπάνο να εξαγοράσει το χωριό από τους Τούρκους. Έτσι και έγινε. Το χωριό εξαγοράστηκε και οι Τούρκοι έφυγαν. Στο χωριό σπέρνανε σιτάρι, κριθάρι και βρώμη. Αργότερα σπείρανε και καλαμπόκι. Το κορφόβουνο ήτανε χωματοβούνι με μαλόκεδρα πολύ δασωμένο, το κάψανε όμως οι τσοπάνηδες, από φωτιά που είχαν ανάψει, χωρίς να το θέλουν. Από την Αγία Παρασκευή μέχρι τα Ανήλια ήτανε επίσης μεγάλο δάσος. Πιο κάτω από την Αγία Παρασκευή το λέγανε "Καταφύγιο" επειδή εκεί τρυπώνανε οι κλέφτες όταν τους κυνηγούσανε. Όπως όλα τα χωριά έτσι και το δικό μας είχε δικό του βουνό από τις κρανιές που πηγαίναμε προς το

Γαρδίκι (Γέφυρα Ματσούκι) προς Πράμαντα αλλά οι Τσεριμέδες και οι Μουχτάρηδες που ήτανε εδώ το πουλήσανε με αντίτιμο μια σκούφα και ένα ζωνάρι.

2. Για την Εκκλησία

Όταν μεγάλωσε το χωριό δεν τους χωρούσε η εκκλησία γιατί ήτανε πολύ μικρή. Υπήρχε μια μικρή εκκλησούλα (η Παναγία) στην άκρη του Βαγγέλη Τριάντη και η Αγ. Παρασκευή. Επειδή δεν είχαν λεφτά αναγκάστηκαν να δώσουν για ξύλευση το δάσος από αριές στο Ξεροπήγαδο. Το δώσανε στους Χουλιάρδες για κάρβουνα. (Το δάσος άρχιζε από τη σκάλα του Λαμπράκη και έφτανε μέχρι το αλώνι της Βασίλως (Αλων - Βασίλω). Μέσα από το δάσος περνούσαν τα γελάδια κι πηγαίνανε στο ποτάμι για νερό. Οι μαστόροι ήτανε από την Πράμαντα. (Οι δικοί μας ήταν κλέφτες και τσοπάνηδες) και η συμφωνία ήτανε ένα γρόσι την ημέρα για τους καλούς και τους άλλους απ' εκεί και κάτω. Είχανε φτάσει στη βάση την εκκλησία και θα χώριζαν τις πορτες. Μόλις προχώρησε το χτίσιμο, είδαν οι χωριανοί πως την αντρική πόρτα (από αυτή που μπαίνουν οι άνδρες) την φτειάχνανε με θυροστόμια όπως και τη γυναικεία. Δεν τους άρεσε αυτό το χτίσιμο και τότε είπαν στον επίτροπο της εκκλησίας που 'ταν ο Μητρο Πραμαντιώτισα (Μήτρο Πραμαντιώτης) να τους πει να την κάνουν αυτή την πόρτα με "ξωπέταχτα" αγκωνάρια. Ο Μητρο Πραμαντιώτισσα παίρνει ένα ναπολεόνι και το βράδι πηγαίνει και το βάζει επάνω στο θυροστόμι και το σκέπασε με μια πελεκούδα. Το πρωί ο μάστορας που πήγε να χτίσει αναμέρισε την πελεκούδα για να χτίσει και τότε είδε το ναπολεόνι (ήτανε χρυσό νόμισμα). Κατάλαβε πως κάτι δεν πάει καλά. Πρόσεξε πως το ναπ[ολεόνι (το νόμισμα) είχε ξωπέταχτη περιφέρεια και αμέσως έβαλε και φέρανε άλλες πέτρες και την έφτιαξε την πορτα σαν το ναπολεόνι με ξωπέταχτα αγκωνάρια.

3. Οι κλέφτες

Στο χωριό όλοι ήτανε κλέφτες. Οι πιο διάσημοι όμως από τους κλέφτες ήταν ο Νικολάκης (Νκολάκις) Πραμαντιώτης, ο Γιώργο Νασιούλας και ο Κώσταμήτρος ο Τσιμπήδας. Ο Νκολάκις με τον Νασιούλα ήτανε φίλοι. Ο Κώστα Μήτρος είχε πολλά γίδια απέναντι στο Χουλιάρτικο στις Μπιστούρες και σε μια μέρα ο Νκολάκις του γκρέμισε 40 κατοίκια ύστερα από κάποια παρεξήγηση. Ο Κώσταμήτρος δεν είπε τίποτε επειδή ο Νκολάκις ήτανε παληκάρι αλλά επειδή είχε στο πλευρό του και το Νασιούλα. Ο

Νικολάκης είχε (γκόμενα) φιλενάδα τη Λάμπρο του Νασιούλα.

Κάποτε ο Νασιούλας ο Γιώργος πήγε στο σπίτι του Τριάντου γιατί εκεί μέσα καθότανε η Μαρία Παπαχρίστου και εκείνος ήθελε να την ανταμώσει. Η Μαρία είχε κλειδώσει την μπαλκονόπορτα, γιατί είχε άλλον μέσα, τον Γιώργο Τριάντο, και ο Νασιούλας φώναζε "Μαρία άνοιξε", μα εκείνη το χαβάτης. Τότε ο Νασιούλας με το μαχαίρι άρχισε να σκάβει την πόρτα μέχρι που μπόρεσε και έβαλε μέσα το χέρι και το κεφάλι. Τότε ο Γιώργο Τριάντος τον πυροβόλησε με τον Γκρα (όπλο της εποχής). Ο Νασιούλας σκοτωμένος και η φουστανέλλα του να καίγεται κρεμότανε στο μπαλκόνι. Από κάτω ήτανε ο Γέρο - Παπαγιάννης, που φύλαγε το καλαμπόκι. Ο παπάς πήρε τη Μαρία και της είπε να μη φοβάται και την κράτησε (ο παπάς) μέχρι να έρθει η Αστυνομία. Έμειναν δυο πλέον από τους τρεις κλέφτες που ήταν εχθροί μεταξύ τους.

Τον Νικολάκι έβαλε ανθρώπους ο Κωσταμήτρος και τον σκότωσαν στον ύπνο. (οι Μαντζλαίοι στη Βούκα). Ο Κώστα μήτρος συνέχισε να κλέβει. Έπαιρνε από το χωριό ζωντανά και τα πήγαινε στα Σχωρέτσια στον Κόκκινο και εκείνος του έδινε από εκεί δικά του κλεμένα και τα έφερνε στο χωριό. Ούτε αυτός είχε καλό τέλος. Οι Χουλιαράδες (Μαντζλαίοι) τον μέθυσαν και τον έστειλαν να περάσει το ποτάμι που ήταν κατεβασμένο. Έτσι τον βρήκαν πνιγμένο στην Πρένστα και από τότε ησύχασε ο κόσμος.

4. Πληροφορίες για το γάμο

Η βάρβα μου η Στάμω ήταν αδερφή του Κώστα και Βασίλη Μπαλωμένου. Όταν έγινε νύφη της φόρεσαν παπούτσια από τομάρι (δέρμα) γίδας με φούντες από κόκκινες, κίτρινες και πράσινες κλωστές. Η φούστα και η ποδιά ήτανε υφασμένες στον αργαλειό κεντημένες με λουλούδια και φεγγάρια. Στο κεφάλι φορούσε η νύφη μαντήλι μπλέ, κόκκινο, άσπρο ανάλογα πως το ήθελε εκείνη και έναν κούκο (σκουφί) ψηλό με χάντρες και τσιρμιτσέλες. Οι κοτσίδες είχανε κοπιτσάρι και φτάνανε χαμηλά μέχρι τον πισινό. Στο στήθος είχανε δυο κομποθηλές και κοπιτσάρι που έφθανε μέχρι στον πάτο από την ποδιά. Φορούσανε επίσης το κοντογούνι που ήτανε κεντητό. Στη μέση φορούσανε ζώνη (μικρό στενό σελάχι με μια δίπλα θήκη) δερμάτινη κεντημένη ή ασημοζώνανο. Φορούσανε κάλτσες με χρωματιστά ζωνάρια μέχρι το γόνατο. Έτσι εκτός από τα χέρια και το πρόσωπο δεν έβλεπες πετσί από γυναίκα.

Οι άντρες (γαμπροί) φορούσανε σεγκούνι κεντημένο και φουστανέλλα. Κούκο στο κεφάλι και σελάχι με πολλές δίπλες (θή-

κες), κάλτσες και τσαρούχια.

5. Για τη γέφυρα της Πολιτσάς

Επειδή δεν είχε επικοινωνία το χωριό με τα Κατσανοχώρια αποφασίσανε να φτιάξουν γέφυρα. Παρακαλέσανε τον Λούλη και τους έδωσε μερικά χρήματα να πληρώσουν για την ασβεσταριά γιατί από αυτούς δεν ήξερε κανένας πως την φτιάχνουν. Είχανε θέληση αλλά δεν είχανε λεφτά. Τις πέτρες τις καλές τις βγάλανε επάνω στον Αη - Νικολάκη και τις κατεβάσανε με σβάρνες στο ποτάμι. Τις υπόλοιπες τις πέτρες τις μαζέψανε από εκεί γύρω. Για καδρόνια και τάβλες που χρειαζόνταν για τα καλούπια πληρώσανε και τις βγάλανε. Την πρώτη γέφυρα τη φτιάξανε πιο πάνω από τη σημερινή της θέση και την πήρε το ποτάμι μίλις την είχανε τελειώσει. Πήγανε ξανά στον Λούλη (άγνωστο Πρόσωπο) και εκείνος τους ξανάδωσε χρήματα και την ξαναφτιάξανε στη θέση που τη βρήκαμε εμείς σήμερα.

6. Για τον Χριστόδουλο (Αντωνίου)

Ο Χριστόδουλος ήτανε εγγόνι του Γεωργάκη Αντωνίου. Ο Γεωργάκης είχε τρία παιδιά: Το Νίκο, Τον Κώστα και το Χρήστο. Ο Χριστόδουλος ήτανε παιδί του Χρήστου Αντωνίου (Χρηστ' Αντων). Ο Νίκος Αντωνίου (Νικ - Αντώνς) δεν είχε παιδιά. Ήτανε τσαγκάρης και είχε εγκατασταθεί στον Πύργο Ηλείας. Πήρε λοιπόν τον αδερφό του τον Κώστα και τον Χριστόδουλο παιδί του αδερφού του Χρήστου για να τους σπουδάσει. Ο Κώστας δεν τα έπαιρνε τα γράμματα και έμαθε τέχνη, έγινε ξυλουργός ενώ ο Χριστόδουλος σπούδασε και έγινε καθηγητής. Υπηρέτησε στην Άρτα σαν καθηγητής όπου περιεβάλλετο με σεβασμό από όλους. Αργότερα μετατέθηκε στο Βόλο όπου νυμφεύτηκε (παντρεύτηκε). Δεν πρόλαβε να αποκτήσει παιδί γιατί πέθανε από πνευμονία.

Ο Νίκος Αντωνίου (Νικ - Αντώνς) είχε γυναίκα από τους Ραφταναίους. Τη λέγανε Θυμία (Ευθυμία) και ήτανε από τους Χριστογεωργαίους. Όταν πέθανε ο Νικ - Αντώνς δεν άφησε παιδιά και έτσι η γυναίκα του επέστρεψε στο σπίτι της (ήτανε τότε νόμος) στους Ραφταναίους και ξαναπαντρεύτηκε και πήρε τον Κοτίκα. Η καημένη δεν ήθελε να φύγει από τα σπίτια της αλλά τη διώξανε.

Τον καιρό που ήμουνα παιδί

(συνέχεια)

Ο Βασίλ' Πάνος κι ο Κωσταντή Γιάν'ς, ήτανε δυο αιώνιοι, ας πούμε έτσι αντίπαλοι στη ντόμινα. Ήτανε δυο τύποι εντελώς αντίθετοι στο χούι. Ο ένας, ο Κωσταντής ήταν χαρακτήρας κλειστός, ολιγομίλητος, τόσο που με το τσιγγέλι έβγαζες κουβέντα από το στόμα του. Ποτέ δεν τον είδα να γελάει. Όταν τον ζόριζε ο Βασίλ' Πάνος με τ' αστεία και με τα χωρατά του, μια μικρή γκριμάτσα σχηματίζονταν στο πρόσωπό του κι ένα αχνό αστείο, πολύ δυσδιάκριτο χαμόγελο σχηματίζονταν στα χείλη του, ενώ τα μικρούτσικα μάτια του, χωμένα βαθιά μέσα στις κόγχες, τρεμόπαιζαν για λίγο. Για συμπλήρωμα της εικόνας ένα αδύνατο μουγκριτό έβγαине από τη μικρούτσικη μύτη του.

Ο Βασίλης από την άλλη μεριά ήταν τύπος ανοιχτός, όξω φτώχεια και καλή καρδιά. Κι αυτονού τα λόγια ήταν μετρημένα με όλους τους άλλους εκτός από τον Κωσταντή. Όταν τον έβλεπε γίνονταν άλλος άνθρωπος. Άραξε ο Κωσταντής στην πόρτα, τη μπροστινή, κοντούλης, με το πολυφορεμένο κασκέτο του χωμένο μέχρι τ' αυτιά, έμπαινε μέσα σαν συνωμότης, χωρίς να χαιρετίσει, όπως συνηθίζονταν, έστριβε αμέσως αριστερά και κάθονταν ακριβώς στη γωνία, ώστε να έχει προφυλαγμένα τα νώτα του. Το κάθισμα ήταν συνεχές, όπως τα μπάσια, από γωνία σε γωνία. Ο Βασίλης, μόλις τον έβλεπε, πετάζονταν απάνω σαν ελατήριο, παράταγε ό,τι δουλειά είχε, άρπαξε το κουτί με το ντόμινο, που το είχε πάντα πρόχειρο και, κουνώντας το δυνατά πέρα δώθε, ώστε να κάμουν πολύ θόρυβο τα πούλια, έτρεχε χοροπηδώντας να συναντήσει το φίλο του μαζί και αντίπαλό του. "Βρε καλώς μου το, βρε καλώς μου το, τώρα να δεις τι θα σε κάνω, σήμερα δε θα μου γλυτώσεις, το Θεό μπάρμπα νάχεις". Πού την εύρισκε τέτοια όρεξη. Άρπαζε ένα σκαμνί, κάθονταν απέναντι από τον συμπαίκτη του, άδειαζε με θόρυβο τα πούλια πάνω στο τραπέζι κι άρχιζε να τ' ανακατώνει ζωηρά και θορυβώδικα πολλή ώρα με τα δυο χέρια. Αυτές τώρα όλες οι κινήσεις, οι κουβέντες, ο θόρυβος, είχαν τη σημασία των. Έδιναν διεξοδο στη μονοτονία, στην πλήξη, στη ρουτίνα, που βασιλεύε στην μικρή κοινωνία του μισοέρημου χωριού, τις ατέλειωτες μέρες και νύχτες του Καλοκαιριού που περνούσαν όλες ίδιες κι απaráλλαχτες.

Αν σας πω επίσης ότι τόσο τα πούλια της ντόμινα, όσο και

το στενόμακρο τραπέζι που γίνονταν το παιγνίδι, ήταν αρκετά γερασμένα. Τα πούλια (πεσσούς τα έλεγαν οι αρχαίοι), ήταν φαγωμένα κι απ' τις δυο μεριές, οι μαύρες βούλες κόντευαν να ξεθωριάσουν κι απ' όξω είχαν σημαδάκια. Το τραπέζι πάλι ανώμαλο με χαραμάδες και μικροβουναλάκια εδώ κι εκεί. Όμως αυτές οι ατέλειες δεν είχαν καμιά σημασία για τους συμπαίκτες μας. Ο μπάρμπα Βασίλης, αφού τα ζάλιζε από τ' ανακάτωμα, καντάριαζε τα 28 πούλια και έπαιρνε τα 4 δικά του, ένα σου κι ένα μου κι ο Κωσταντής, που ως τώρα δεν είχε κουνήσει τα χέρια του, και δεν είχε βγάλει μιλιά, έπαιρνε τα δικά του. Έβαζε πρώτος ο Βασίλης, όταν είχε την μεγαλύτερη διπλή, έβαζε κι ο Κωσταντής ένα, έβαζαν ακόμα κι από ένα και κατόπι ο Βασίλης, ενώ μπορούσε να βάλει και τρίτο, δεν το έβρισκε σωστό κι άρχιζε να ψάχνει για το κατάλληλο. Σήκωνε ένα, κι άλλο ένα και στο τρίτο έβρισκε ένα που ταίριαζε. Έλα όμως που δεν του άρεγε! Ήταν μερακλής ο Βασίλ' Πάνος, το γλένταγε το παιγνίδι, ήθελε να το παίζει με όλους τους κανόνες, τους δικούς του κανόνες. Συνέχιζε να ψάχνει για το... καλό, στην αρχή με αργό ρυθμό, ύστερα πιο γρήγορα, ώπου, χάνοντας την υπομονή του, τα σήκωνε όλα, συνοδεύοντας το ψάξιμο με μια αστεία βρισιά δικής του εμπνεύσεως: (χ)ού να τα τσοντέψ' ου διάουλους! Τώρα, ρήμα τσοντεύω, δεν υπάρχει στο λεξικό. Ο παίχτης μας, πιστεύω το είχε σιομπολιάσει από τις τσόντες που έβαζε στα τσαρούχια. Αφού τα είχε μαζέψει όλα, τα άπλωνε απάνω στο τραπέζι και άρχιζε να τα μελετάει πολύ προσεκτικά. Στην αρχή τα προφύλαγε λίγο να μην τα δει ο Κωσταντής. Αλλά τι να δει ο Κωσταντής, που κράταγε δυο πούλια όλα κι όλα και μερικές φορές ένα και όλη αυτή την ώρα παρέμεινε ατάραχος, ανέκφραστος και ήρεμος, ίσως και συμπονώντας τον αντίπαλό του για το μπλέξιμό του.

Ο Βασίλ' Πάνος λοιπόν, αφήνε τα πούλια ελεύθερα στο τραπέζι, κρατώντας και μερικά στην απαλάμη του. Πριν συνεχίσω, σας θυμίζω ότι για να πεις "ντόμινο" πρέπει να βάζεις το τελευταίο πούλι που κρατάς. Ο παίχτης μας αφού τα ξαναμετρούσε, έβαζε ένα δυο σίγουρα, σταμάταγε λίγο κι ύστερα, απότομα, πέταγε στο τραπέζι αυτά που κράταγε στο χέρι, τα έσπρωχνε όλα μπροστά φωνάζοντας: ντόμινα! Ο Κωσταντής ατάραχος δέχονταν το αποτέλεσμα και σπάνια έκανε έλεγχο, κανταριάζοντας τα πούλια. Είχε απόλυτη εμπιστοσύνη στον αντίπαλό του. Κέρδιζε έτσι ο Βασίλης τους λίγους πόντους του Κωσταντή. Όμως τελικόςκερδισμένος έβγαине, 8 φορές στις 10 ο Κωσταντής. Και οι τρέσες πίσω από την πορτα, έδειχναν το αποτέλεσμα εις βάρος του. Η κάθε τρέσα, όρθια

γραμμούλα, αντιπροσώπευε καφεδάκι ή δύο ούζα. Χαλάλι όμως του Κωσταντή. Για τον Βασίλ' Πάνο δεν ήταν τίποτε μπροστά στο κέφι που έκανε.

Και τώρα ας αλλάξουμε κουβέντα. Περαιστικός από τα Γιάννινα, μια μέρα μου πόνεσε να επισκευθώ το παλιό μου σχολείο, τη Ζωσιμαία Σχολή. Πριν μπω στο στενό δρόμο εκεί στην Κάτω Πλατεία, που ξεχνώ τ' όνομά του, έρριξα μια ματιά στο μέγαρο δεξιά που στεγάζει τώρα την Εθνική Τράπεζα και το Δημαρχείο και θυμήθηκα την παλιά γρέβια που υψώνονταν στη θέση του πριν καεί. Ήταν το τουρκικό Διοικητήριο που, μετά το διώξιμο των Τούρκων, στέγαζε τα Δικαστήρια. Ήταν ένα σκέτο μπουντρούμ, κρύο υγρό και σκοτεινό, όπου πολύς κόσμος ανεβοκατέβαινε τις σκοτεινές, ερειπωμένες, ξύλινες σκάλες για να χαζέψει, παρακολουθώντας τις δίκες. Είχε πολλούς χασομέρηδες. Πιο πολύ πήγαιναν ν' ακούσουν τους ξακουστούς, για τα Γιάννινα, δικηγόρους, Κωσταντινίδη, Ρώμπα και Μουλαϊμίδη. Ένας από τους τρεις, θυμάμαι, επαναλάμβανε πολλές φορές τη φράση "λοιπόν τέλος πάντων κύριοι Δικασταί", καθώς προσπαθούσε να βρει τι θα πει παρακάτω. Δε θυμάμαι πιος ήταν. Η αίθουσα του Δικαστηρίου κρύα, υγρή και σκοτεινή, φωτιζόμενη από κάτι μικρά παράθυρα, πίσω από τους τυλιγμένους στα πανοφόρια τους, Δικαστές. Το κτίριο αυτό κήκε γύρω στα 1927. Βρέθηκα κοντά και χάζεψα το θέαμα. Προχώρησα που λέτε, έστριψα δεξιά στη γωνία που βρίσκονταν το φρουραρχείο, φόβος και τρόμος των στρατιωτών και κατηφόρισα ξεθαρευτά, νομίζοντας ότι ξέρω καλά το δρόμο που είχα διαβεί μερικές χιλιάδες φορές, τότε. Γρήγορα όμως μπερδεύτηκα. Κάτι διαπλατύνσεις, κάτι στενέματα, κάτι καινούριες οικοδομές με ντράλεψαν. Λίγο πιο κάτω, η αρκετά, τότε, ευρύχωρη κατηφορική πλατεία, αριστερά, με το ογκώδες, άσχημο κτίριο του ρουμανικού σχολείου, είχε... στενέψει. Χτισίματα, δεντροφυτεύσεις, τσιμεντοποιήσεις, την είχαν κάνει αγνώριστη. Έπαθε ότι και η πλατεία Πάργης που τόσο της άλλαξαν τα φώτα, ώστε, περαιστικός από κει ρώτησα για το όνομά της. Και να σκεφτείτε ότι καθόμουνα εκεί ένα χρόνο. Ήτανε τότε μια ωραία, ευρύχωρη πλατεία, άστρωτη με το λίγο γρασίδι (γκαζόν το λένε τώρα) εδώ κι εκεί, με τα πανήψυλα σκιερά πλατάνια, γενικά ένας τόπος για ρωμαντικούς περιπάτους. Και την κατάντησαν σκιά του παλιού εαυτού της. Προχώρησα λίγο ακόμα και όταν είδα δεξιά μου το παλιό αρχοντικό του Λάπα, με τη βαρειά, πλατιά, αψιδωτή αυλόπορτα, κεντημένη με τα μεγάλα καρφιά, κατάλαβα ότι η μικρή μου Οδύσσεια πήρε τέλος. Λίγα βήματα ακόμα κι άλλη αυλόπορτα

πλατιά που έκλεινε τότε το "Ράδιον" καπνεργοστάσιο. Έστησα αυτή ν' ακούσω τον ξηρό, υπόκωφο και μονότονο ήχο κάποιου αρχαιολογικού μοτέρ της εποχής, όμως τίποτα. Πίσω από την αυλόπορτα απόλυτη σιωπή. Και, νάτην μπροστά μου, η Ζωσιμαία. Υψώνονταν εκεί, ίδια κι απαράλλαχτη όπως τότε. Αστραφτερή σαν φρεσκοπλυμένη, με τα μάρμαρά της να λάμπουν, κάτω από το μεσημεριάτικο ήλιο του καλοκαιριού. Οι αναμνήσεις φούντωσαν μέσα μου. Συγκινήθηκα. Τι να πρωτοθυμηθώ; Προχώρησα λίγο να τη δω καλύτερα από μπροστά, κατά μέτωπον, όπως δεν την είχα δει ποτέ κι ας μπαινόβγαينا 4 χρόνια. Ποιός είχε τότε μάτια, να θαυμάσει το καλλιμάρμαρο νεοκλασικό μέγαρο, που, εκτός από την ηλικία που δεν ήξερε να εκτιμήσει, τον κυνηγούσαν ένα σωρό προβλήματα, με πρώτη και καλύτερη την ανέχεια. Τον κυνηγούσαν ένα σωρό προβλήματα, με πρώτη και καλύτερη την ανέχεια. Το κυριότερο βέβαια κόσμημα που στολίζει και κάνει επιβλητική την πρόσοψη του μεγάρου είναι οι πελώριοι, οι πανύψηλοι κιόνες (κολώνες), που όταν στέκομασταν δίπλα τους νιώθαμε νάνοι. Οι Ζωσιμάδες, μεγάλοι ευεργέτες, είχαν καταθέσει τα χρήματα από το 1840, αλλά η Σχολή κτίστηκε 65 χρόνια αργότερα, το 1905.

Δρασκέλισα διστακτικά την καγκελόπορτα (στενή που μου φάνηκε!) και σταμάτησα πάλι. Είχα και το νου μου μη με διώξουν. Μια κυρία με ρώτησε κάτι και με προσπέρασε αδιάφορη. Τα δυο κηπάρια δεξιά και αριστερά παραμελημένα, όπως τότε. Η μία προτομή καταστραμμένη από το '40, έλειπε. Δεν ενδιαφέρθηκε κανένας για την αντικατάστασή της. Αυτά θα κοιτάμε τώρα; Προχώρησα προς την πλατιά σκάλα. Λείψανο του παλιού εαυτού της. Σκαλοπάτια φαγωμένα, σπασμένα, βαλτωμένα, δε θύμιζαν τίποτε απ' το παλιό μεγαλείο της. Εκεί στο κεφαλόσκαλο κοντοστάθηκα. Να, εδώ δεν καθόμασταν περιμένοντας ν' ακούσουμε τ' όνομά μας να μπούμε για εξετάσεις; Καθόμασταν γιατί τα πόδια μας δε μας κράταγαν από την αγωνία. Κι εκεί, στο παρακάτω σκαλοπάτι δε στεκόμουν όρθιος, την άλλη χρονιά, μ' ένα βιβλίο στο χέρι κι απο ένα στις τσέπες, περιμένοντας τον πελάτη, μαθητή της πρώτης, να του τα πουλήσω; Έπρεπε βιαστικά να μαζέψω λίγα λεφτά, να τσοντάρω το πατρικό χαρτζιλίκι και να τρέξω στο βιβλιοπωλείο του Κασσιούμη, (βιβλιοπωλείον και χαρτοπωλείον "αι Μούσαι" Παναγ. Κασσιούμη), εκεί στις Καμάρες, για τα βιβλία της 2ης, εκτός από όσα θα εύρισκα παλιά εδώ στις σκάλες: Βιοπαλαιστές εξ απαλών ονύχων, όπως λέγονταν στην ωραία γλώσσα που ενταφιάστηκε. Τώρα τα σκολιάροπαιδα, μόλις τελειώσει η χρονιά, σκίζουν τα βιβλία, τα ποδοπατούν, σαν

να ήταν ο χειρότερος εχθρός τους. Αν ήξεραν τι λάθος κάνουν!

Παράτησα για λίγο τις αναμνήσεις μου, που όμως με κυνηγούσαν επίμονα και γύρισα προς τα μέσα, προσπέρασα τις μεγάλες κολώνες και κοντοστάθηκα πάλι. Ο μακρύς διάδρομος, που τον είχα χιλιοπερπατήσει, στέκονταν σιωπηλός. Για λίγο, η φαντασία μου τον γιόμισε με παιδικές φωνές, αλλά γρήγορα περιέπεσε στη σιωπήλη ηρεμία του. Το μάτι μου έπεσε αμέσως στον "κώδωνα" που τον περιμέναμε πως και πως να σημάνει διάλειμμα. Ο αθεόφοβος ήταν ο ίδιος, τον πρόσεξα καλά, ίδιο και το κρεμαστάρι του. Γεννιές ήλθαν και παρήλθαν, όμως αυτός στέκει εκεί ακλόνητος εις το έργο του, να δίνει με τον ήχο του, εντολές συγκεντρώσεως και διαλύσεως των μαζών. Να κι ο Χρήστος ο επιστάτης, ολοζώντανος μπροστά μου, πάντοτε κατσούφης, βαρύς κι ασήκωτος, σχεδόν αμίλητος, με το ψαρί, παχύ μουστάκι του στριμμένο, με τις άκρες προς τα κάτω. Να και το σταμνάκι που κράταγε δροσερό το νερό που μ' αυτό ο κυρ' Χρήστος ξεδιψούσε τα μαθητούδια. Τώρα δεν ξέρω τι γύρευε εκεί.

Έστριψα αριστερά και βρέθηκα μπροστά στην είσοδο της πρώτης αίθουσας διαδασκαλίας. Στάθηκα στο κατώφλι και άφησα το βλέμμα μου να πλανηθεί στο εσωτερικό. Όλα γνώριμα και ίδια όπως τότε. Η έδρα του καθηγητή, δεξιά οι σειρές των θρανίων και στο βάθος τα πανύψηλα παράθυρα με τους ταλαιπωρημένους μπερντέδες (ποιός να τους βρει εκεί ψηλά να τους συγυρίσει) με κομμένα τα σχοινιά από τότε, πιστεύω. Και θυμάμαι τον απογευματινό ήλιο που τόσο μας ενοχλούσε. Ξαφνικά η έρημη και σιωπηλή αίθουσα γιόμισε από φαντάσματα. Τα θρανία πιάστηκαν όλα από σκιές γνώριμες που κουβαλήθηκαν με τη βοήθεια της μνήμης μου, από το μακρινό παρελθόν. Να την κι η αφεντιά μου εκεί στο δεύτερο θρανίο, στη μεσαία σειρά. Να ο Ζαρίμπας από τις Καλαρίτες, νάτος εκεί δίπλα μου στο μεσαίο θρανίο στην δεύτερη σειρά από μπρος. Παραπίσω αριστερά στην άλλη σειρά νάτινα η Δημητριάδου, κοντούλα, ομορφούλα με σγουρά μαλλιά. Ήταν η καλύτερη μαθήτριά στην τάξη και από τ' αγόρια κι από τα κορίτσια, να κι οι δυο Εβραίοι, ο Μπατής και ο Λεβής ολιγόλογοι, σεμνοί και μετρημένοι πάντοτε. Λίγο παρά κει να και η Γιαννοπούλου το πειραχτήρι της τάξης, τα είχε πάντοτε με τον φιλόλογο, τον κρυφοκοίταγε και τον πείραζε άγρια. Ο Μαστουρίδης θύμωνε τόσο πολύ που το κάτω χεϊλί του έτρεμε. Σαν ν' ακούω τώρα τη φωνή του δυνατή: (Γιαννοπούλου, Γιαννοπούλου). Φαίνεται ότι ήταν τσιμπημένος μαζί της. Να στο τελευταίο θρανίο και η Νουσιάδου που με πείραζε

άγρια σαν χωριατάκι που ήμουν χωρίς εγώ να δίνω σημασία. Να ο Τζιαμπίρας, ο Μαζανίτης, ο Κατσαδήμας, ο μετέπειτα Δήμαρχος και άλλοι και άλλοι.

Στ' αυτιά μου σαν ν' ακούγονταν ο απόηχος από σιγανές μακρινές φωνές παιδικές εν αναμονή του καθηγητού. Νάτος έφτασε. Ο Σεγκούνης μπήκε βιαστικός. Ασυναίσθητα παραμέρισα λίγο να περάσει! Με βήματα λίγο ασταθή, σκυφτός, πήγε στην έδρα κι έκατσε. Βλοσυρός και κατσούφης, καθώς έψαχνε στην τσέπη για το τεφτεράκι του, έσκυψε λίγο κι έρριξε μια γρήγορη ματιά στην αίθουσα, πάνω απ' τα γυαλιά του, αφού τα κατέβασε προς το τελευταίο σημείο της μύτης. Δε διάβαζε συνήθως κατάλογο, ο μαθηματικός μας, όπως οι άλλοι. Μια γρήγορη ματιά ήταν αρκετή. Στην αίθουσα απόλυτος σιγή. Δεν σήκωνε μουρμουρίσματα ο Σ. πολύ περισσότερο δεν διανοούνταν κανέναν ζωηρό (και ήταν κάμποσοι) να κάμει "ντόρο". Μας καθήλωνε όλους με το βλέμμα του. Ίσως ήταν και το μάθημα που μας έκοβε την όρεξη. Κι ας ήταν ο πιο ηλικιωμένος. Όλοι οι άλλοι καθηγητές είχαν το μερίδιο τους στην καζούρα και, το περίεργο, πιο πολύ ο Γυμνασιάρχης, άνθρωπος σοβαρός και μετρημένος, όπως θα σας πω παρακάτω. Η μαθήτριά που πήγε στον πίνακα δεν ήξερε να απαντήσει στην ερώτηση. "Κάτσε κάτω" τη διέταξε κοφτά ο Σ. (το τσε πολύ παχύ), κι εσκυψε στο τεφτέρι του να βάλει τη μονάδα. Δεν βαθμολογούσε ποτέ με 0. Ήτανε ο μπαρπαμονάδας. Όταν σήκωσε το κεφάλι και είδε πως η μαθήτριά δεν είχε κουνηθεί από τη θέση της θύμωσε, "κάτσε κάρ' κυρά μου". Η κοπέλα ήταν για λύπηση, αδύνατη, με τις φλέβες να αυλακώνουν το κίτρινο προσωπάκι της και το παρακλητικό βλέμμα της που μπορούσε να ραίσει και πέτρες, δεν είχε φύγει, περιμένοντας μια ερώτηση δύσκολη, να γλιτώσει τη μονάδα. Ο καθηγητής μας όμως ήταν ασυγκίνητος. Έφυγε μόλις συγκρατώντας τα δάκρυα. Ο Σ. ήξερε μαθηματικά (τι διάτανε), όμως δεν είχε καλό μεταδοτικό. Για το παρακάτω μάθημα πήγαινε στον πίνακα, έπιανε την κιμωλία και άρχιζε να τον γεμίζει με αριθμούς και εξισώσεις, μουρμουρίζοντας και με τα νώτα στραμένα προς εμάς. Αδύνατον να πιάσεις λέξη απ' ό,τι έλεγε. Καθώς κόντευε να γεμίσει τον πίνακα ακούγονταν το πρώτο νταν του κώδωνος. Αυτοστιγή..... κτυπούσε δυνατά τον πίνακα με την κιμωλία και σχεδόν έτρεχε προς την έξοδο, ενώ το τσιγάρο κρέμονταν κιόλας από τα χείλη του, λες κι έφταιγε ο πίνακας που είχε μείνει μια ολόκληρη ώρα χωρίς τσιγάρο. Ήταν δεινός καπνιστής ο μακαρίτης.

Αποροφημένος από τις αναμνήσεις κι αφού έρριξα μια τελευταία ματιά στην έρημη πάλι και σιωπηλή αίθουσα προχώρησα στην επομένη. Ώσπου να ρίξω μια ματιά αυτή είχε κιόλας γεμίσει με τις γνώριμες σκιές. Σε λίγο να κι ο Μαστορίδης. Ο καθηγητής μας των ελληνικών μπήκε μέσα ζωηρός και φανερά ευδιάθετος και πολύ ευχαριστημένος, ανέβηκε με νεανικά πηδηματάκια στην έδρα και στάθηκε όρθιος, δεν καθησε, όπως κάθε μέρα, να βγάλει από την αριστερή απάνω τσέπη το τεφτεράκι του με το σφηνωμένο στην κώχη του μολυβάκι και να αρχίσει να "φωνάζει κατάλογο". Κάτι είχε συμβεί. Το... μυστήριο δεν άργησε να φωτιστεί. Χτες ο δάσκαλός μας γιόρταζε και μερικοί ατσίδες από την τάξη είχαν δημοσιεύσει στον κήρυκα σχετικό ευχετήριο: "Εις τον εορτάζοντα σήμερον καθηγντήν μας κύριον Χαρίλαον Μαστορίδην ευχόμεθα Χρόνια Πολλά". Ο Μ. συναισθηματικός και ευσυγκίνητος πήρε το γεγονός πολύ στα σοβαρά. Όταν διάβασε τις ευχές καταευχαριστήθηκε, καταχάρηκε και πολύ ικανοποιήθηκε. Το έδειξε την επομένη εκεί στην έδρα. Μας κοίταξε καλά για λίγο ενώ το μελαψό πρόσωπό του έλαμπε από ικανοποίηση και το κάτω χείλος άρχισε λίγο να τρέμει όπως κάθε φορά που συγκινούνταν ή θύμωνε. "Υστερα ξέσπασε: Σας ευχαριστώ πολύ δια τας ευχάς σας. Ιδιαίτερως εκείνο το "μας" πολύ με συγκίνησε κλπ.

Τι το ήθελε να το πει αυτό το "μας"; Τον πήρε η μαθητική αρβύλα στο ψιλό, ιδίως οι κοπέλες και τόλεγαν συνεχεία. "Ιδιαίτερως εκείνο το μας...".

Σημείωση

Ευχαριστώ το φίλο γιατρό, τον Κώστα Αναστασίου, για τα καλά του λόγια στο τεύχος - 37 -.

Αρχιτεκτονική και Πολιτιστική Κληρονομιά Η Παράδοσή μας

Το χωριό μας - το όμορφο Σκλούπο - είχε στο παρελθόν ένα χρώμα. Τα χαρακτηριστικά του ήταν οι πέτρινοι τοίχοι των σπιτιών, οι μαυρόπλακες στις στέγες, οι πλακόστρωτες αυλές, τα γκαλντερίμα σε ορισμένους δρόμους, οι αυλόπορτες των σπιτιών, οι μάντρες και μια συγκεκριμένη αρχιτεκτονική διαρύθμιση κάθε κατοικίας.

Συνηθισμένο φαινόμενο κατοικίας: στρωτό, (χειμωνιάτικο) με ένα παράθυρο, οντάς (καλοκαιρινό) μεγάλο δωμάτιο με πολλά παράθυρα, μια μικρή καμαρούλα, σάλα (χωλ) και υπόγειο που χρησίμευε ανάλογα για αποθήκη ή κατοικία ζώων.

Σχεδόν όλα τα σπίτια άλλαξαν μορφή. Άλλα κατεδαφίστηκαν και έγιναν εξ ολοκλήρου νέα, άλλα επισκευάστηκαν και σε άλλα έγιναν προσθήκες. Τέλος σε όλα καταργήθηκε η μαυρόπλακα της στέγης και τοποθετήθηκε κεραμίδι. Στα περισσότερα στους εξωτερικούς τοίχους κυριαρχεί ο σοβάς, χάθηκε το ωραίο πέτρινο χρώμα.

Όλα αυτά βέβαια έγιναν χωρίς πολλή σκέψη με σκοπό την εύκολη λύση. Πολλά υλικά χρήσιμα πετάχτηκαν όπως μαυρόπλακες στέγης, πλάκες για πλακόστρωτα, αγκωνάρια, πρέκια, σιδεριές, χάλκινα και μπρούτζινα είδη, ξύλινα κατασκευάσματα και πολύτιμα άλλα στοιχεία. Στο μόνο κτίσμα που η επέμβαση έγινε σωστά χωρίς να αλλάξει η μορφολογία και η αισθητική του κτιρίου είναι η κεντρική εκκλησία του χωριού που είναι αφιερωμένη στον Άγιο Νκόλαο. Βέβαια και εκεί ο νεωτερισμός και η προχειρότητα έφεραν την απρεπή αγιογράφιση στις εσωτερικές πλευρές του ναού.

Έχουν διατηρηθεί ακόμη ωρισμένες αυλές με τα ωραία πλακόστρωτα και τις καλλίγραμμες αυλόπορτες όπως μας τις άφησαν οι πρόγονοί μας. Έχει μείνει ανέπαφο και όμορφο, δεμένο με τον τόπο μας - ξηρολιθιά - το εκκλησάκι του Αη - Νικόλα στον μικρό λοφίσκο, έξω από το χωριό. Εκεί οι διορθώσεις - επισκευές και συντηρήσεις στο Εκκλησάκι, τον αύλειο χώρο, πεζούλια κλπ. έγιναν από κάποιο χέρι σεμνού και απλού ανθρώπου χωρίς τυμπανοκρουσίες, αθόρυβα, ευλαβικά, μυστικά γιατί έτσι το ένιωθε - έτσι το ήθελε απλά όπως οι πρόγονοί του. Ήθελε φαίνεται να είναι η συνέχειά τους.

Σε αντίθεση είναι το άλλο εκκλησάκι της Αγίας Τριάδας.

Εκεί δεν έμεινε τίποτε από το παλαιό. Έγινε ένα καινούριο κτίσμα. Βέβαια οι δωρητές είχαν καλή διάθεση και ξόδεψαν χρήματα για το εκκλησάκι. Στη θέση όμως της μικρής πέτρινης Αγίας Τριάδας ξεφύτρωσε ένας άλλος τύπος ναΐσκου που καμιά σχέση δεν έχει με τον προηγούμενο, φτιαγμένος από υλικά που δεν "δένουν" με το περιβάλλον.

Στο άλλο εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής που είναι και το νεκροταφείο θεωρώ ότι κακώς αντικαταστάθηκε η πλακοσκεπή στέγη με την κεραμοσκεπή. Θα μπορούσε να ανασυρθεί η σχιστόπλακα, να γίνει περιμετρικά κρυφό οπλισμένο σενάζ και στη συνέχεια επανακατασκευή στέγης με μεμβράνη, διπλό σανίδωμα, (πέτρωμα) και επικάλυψη της στέγης με σχιστόπλακες. Το ίδιο έπρεπε να γίνει και στο στέγαστρο τς εκκλησίας. Είναι κρίμα σε ένα τέτοιο εκκλησάκι με χρονολογία κατασκευής 1867 να επεμβαίνουμε με αυτό τον τρόπο χρησιμοποιώντας τεχνητά προϊόντα για επικάλυψη στέγης ενώ η ίδια η φύση μας δίνει την σχιστόπλακα. Στο εσωτερικό το τέμπλο είναι μια πρόχειρη και φθηνή κατασκευή. Είναι προτιμότερο να έμεινε το παλαιό το σαρακοφαγόμενο, που είχε υποστεί φθορές και αλλοιώσεις στους χρωματισμούς, μέχρις ότου δοθεί η οικονομική δυνατότητα να αντικατασταθεί με άλλο ωραίο, περίτεχνο με καλλιτεχνική επιμέλεια.

Βέβαια όλα αυτά λέγονται και γράφονται εκ των υστέρων! Να μη θεωρήσει κάποιος ότι τα γραφόμενα στρέφονται κατά συγκεκριμένων ατόμων. Οι συγχωριανοί μας αυτοί προσπάθησαν να τα σώσουν, το έκαναν από αγάπη και ζήλο για προσφορά με "καλύτερα, καινούρια και σύγχρονα" υλικά.

Όλα τα αντικείμενα τα παλαιά (εκκλησιαστικά είδη και είδη καθημερινής λαϊκής χρήσης) καθώς και η κάθε κατασκευή από ξύλο - πέτρα - σίδηρο - χαλκό κλπ. έχουν μια ιδιαίτερη αξία.

Οι εξώστες, τα πέτρινα φορούσια, τα αγκωνάρια οι κορνίζες, οι προεξοχές, τα πρέκια, οι σιδεριές, τα πλακόστρωτα στις αυλές, τα γκαλντερίμια, οι αυλόπρτες αποτελούν χαρακτηριστικά δείγματα λαϊκής αρχιτεκτονικής μάρτυρες του τρόπου επιβίωσης των κατοίκων του χωριού μας και είναι σημαντικά για τη μελέτη της ιστορίας της αρχιτεκτονικής και του λαϊκού πολιτισμού.

Οι πρόγονοί μας φρόντισαν και στόχευαν όλα τα στοιχεία να προσαρμόζονται ως προς την μορφή, το υλικό, τον τρόπο κατασκευής στο άμεσο περιβάλλον και κουβαλάνε, κρύβουν μέσα τους τον ιδρώτα, το μεράκι, το γούστο, τη θυσία, τον αγώνα, τον καημό, την ψυχή του πατέρα, του παππού, του πρόπαππού. Είναι η συντροφιά

μας, είναι αυτά που μας άφησαν οι δικοί μας άνθρωποι φεύγοντας για το ταξίδι χωρίς γυρισμό. Είναι τα ενθυμήματά μας, είναι αυτά που μας δένουν με τον τόπο. Είναι τα ντόπια υλικά βγαλμένα από ανάμνηση, κιτρινισμένες φωτογραφίες και σεντούκια.

Πριν λίγα χρόνια βρέθηκαν - σχεδόν πεταμένα - παραμελημένα παλαιά μανουάλια μπρούντζινα, θυμιατήρια και καντήλια στη θέση που ήταν το παλαιό κοιμητήριο. Εκεί τα εντόπισε ο αγαπητός μας φίλος Κώστας Σωτ. Τζουβάρας. Ο ηθοποιός που φαίνεται ήξερε την αξία τους, (μπρούντζινη περίτεχνη κατασκευή και αξία υλικού) φρόντισε σε συνεργασία με την Εκκλησιαστική Επιτροπή να μαζευτούν και να κλειδωθούν στην αποθήκη της εκκλησίας.

Ας γίνει λοιπόν μια συνεχή προσπάθεια από όλους για τη διαφύλαξη των στοιχείων που σώθηκαν και δεν αλλοιώθηκαν από νεωτεριστικές επεμβάσεις. Ας κρατήσουμε όσες αυλές παρέμειναν πλακόστρωτες, τις αυλόπορτες, τα γκαλντερίμια, τις πέτρινες σκάλες, τα πέτρινα φορούσια, τα οικιακά σκεύη χάλκινα και μπρούτζινα, ξύλινα και σιδερένια. (τσουκάλια - τέντζιρες - ταψιά - μαστραπάδες - ζυγαριές - στατέρια - καζάνια - αλετρια - ζυγούς - ρόκες - αδράχτια - σφονδύλια). Ακόμη φορεσιές, τσαρούχια, φωτογραφίες και κάθε τι που μας ενώνει με το παρελθόν, κουβαλώντας την ιστορία του χωριού μας.

Η καλύτερη όμως ένωση και η πιο πετυχημένη πορεία θα είναι όταν εμείς οι νεώτεροι που δεν ζούμε πια στον περιορισμένο γεωγραφικό χώρο του χωριού μας, αλλά σε διάφορες πόλεις, επιστρέφουμε στις αρχές και αρετές που μας άφησαν οι πατεράδες μας: την φιλία, την συναστροφή, την αλληλοβοήθεια, τον σεβασμό, την πίστη, την αλήθεια, την συμπόνια, την άμιλλα, την ελευθερία, την δημοκρατία, την δικαιοσύνη και πάνω απ' όλα την "ΑΝΘΡΩΠΙΑ", για να βρουν δικαίωση οι πρόγονοί μας που έλεγαν: "Πόσο χαριτωμένο πλάσμα είναι ο άνθρωπος όταν είναι άνθρωπος".

Σίγουρα ύστερα από πολλές παγίδες των καιρών και πλήθος πλάνες σε αυτά τα ντόπια πνευματικά και υλικά αγαθά ξανά επιστρέφουμε, και θα επιστρέψουμε στις ρίζες μας σε όλα τα πεδία της ζωής γιατί εκεί συναντάμε την γνησιότητα και την αυθεντικότητα, αρετές που ξετυλίζουν το κουβάρι της αλήθειας

Νίκος Χρ. Βλάχας

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Ο Λόφος του Αγίου Νικολάου

Στην κτηματική περιφέρεια της Κοινότητας Αμπελοχωρίου Ιωαννίνων και στην θέση "Λούτσα" δεσπάζει στο χείλος της χαράδρας που εκτείνεται κατά μήκος του ποταμού Αράχθου ένας μικρός λόφος με το παρεκλήσι του Αγίου Νικολάου στην κορυφή.

Ο λόφος που ουσιαστικά είναι μεγάλος βράχος και το μικρό παλαιό λιθόκτιστο παρεκλήσι είναι πραγματικά στολίδι, ότι πιο αξιόλογο έχει να επιδείξει η φύση και ο άνθρωπος στην περιοχή και επί πλέον από τον αυλόγυρο του παρεκκλησίου μπορείς να θαυμάσεις το σημαντικότερο τμήμα της χαράδρας του ποταμού Αράχθου.

Τονίζουμε το παραπάνω γιατί η εκκλησιαστική επιτροπή αποφάσισε την διάνοιξη δρόμου προς την κορυφή του λόφου με εκσκαπτικά μηχανήματα χωρίς να έχει γίνει σχετική μελέτη από αρμόδιο φορέα. Οι συνέπειες μιας τέτοιας ενέργειας θα είναι να πληγωθεί ανεπανόρθωτα (ισοπεδωθεί) ο μικρός λόφος, επίσης οι δονήσεις από τα μηχανήματα και οι τυχόν ανατινάξεις (φουρνέλα) μπορεί να καταστρέψουν το παρεκλήσι που είναι κατασκευασμένο με ξηρολιθοδομή.

Από τους πρόποδες του λόφου όπου υπάρχει πρόσβαση με αυτοκίνητο μέχρι την κορυφή του η απόσταση που διανύει ο επισκέπτης με τα πόδια από δρομάκι που υπάρχει είναι περίπου 100,00 μ.μ., βεβαίως το δρομάκι χρειάζεται βελτίωση αλλά με τρόπους που δεν θα αλλοιώσουν σε καμία περίπτωση το φυσικό περιβάλλον όπως γκαλντερίμι, σκαλοπάτια, μικροί τοίχοι κλπ.

Η επιστολή μου έχει στόχο να προστατευθεί κατ' αρχήν ο παραπάνω χώρος από κάθε αλλόγιστη παρέμβαση και στη συνέχεια οι αρμόδιοι φορείς αφού γνωρίσουν την περιοχή να παρέμβουν για την καλύτερη αξιοποίησή του.

Δημήτριος Γ. Βασιλείου

- 25 -

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

Προς την

**ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΗ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΟΥ
ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙ**

Με την ευκαιρία της επικείμενης δημοπρασίας μίσθωσης του Κοινοτικού Καταστήματος για την επόμενη διετία θα παρακαλούσα να λάβετε υπόψη σας και την παρακάτω πρότασή μου για την λειτουργία του καταστήματος και τις υποχρεώσεις του καταστηματάρχη.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια τάση, πολλοί χωριανοί μας να αποφεύγουν την Πλατεία τις βραδύες του Πανηγυριού και να προτιμούν το Κοινοτικό μαγαζί. Οι λόγοι είναι πολλοί. Σε πολλούς δεν αρέσει η Δημοτική μουσική ενώ άλλοι γιατί στην πλατεία δεν έχουν καλή εξυπηρέτηση πολλές φορές. Ως επεγγελματίας άλλωστε, ο εκάστοτε καταστηματάρχης, δεν έχει και ιδιαίτερο κίνητρο να προτιμήσει την Πλατεία από το μαγαζί. Επίσης ένας άλλος λόγος είναι και η αλλαγή του τρόπου διασκέδασης της νέας γενιάς.

Συνέπεια πάντως αυτών είναι ότι σιγά - σιγά, χρόνο με το χρόνο, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να εκφυλιστεί ο παραδοσιακός χαρακτήρας του Πανηγυριού, και αυτές οι βραδιές χάριν της εμπορευματοποίησης και του νέου τρόπου ζωής, να χάσουν την ομορφιά τους.

Γι' αυτό προτείνω τα παρακάτω, τα οποία αν υιοθετηθούν, μπορούν να συμπεριληφθούν στο νέο συμφωνητικό μίσθωσης του Καταστήματος.

1. Ο εκάστοτε καταστηματάρχης να είναι υποχρεωμένος να τοποθετήσει ικανό αριθμό τραπεζιών στην Πλατεία και να εξασφαλίζει κάθε φορά Δημοτικό συγκρότημα (σε συνεργασία πάντα με τον Πολιτιστικό Σύλλογο).

2. Να κλείνει εντελώς το Κοινοτικό Μαγαζί τις βραδιές του Πανηγυριού από την ώρα που αρχίζει ο κόσμος να κάθεται στην Πλατεία

Την δε βραδιά που γίνονται οι Κύκλες, να κλείνει το Κατάστημα μόλις αρχίζει ο γενικός χορός. Εξυπακούεται ότι για την εξυπηρέτηση του κόσμου και ιδίως των παιδιών, να λειτουργεί παράγκα - αναψυκτήριο στην άκρη της Πλατείας.

Επιπρόσθετα, επειδή ο χώρος έξω από το Κατάστημα πολλές βραδιές του καλοκαιριού δεν επαρκεί να καθήσουν όλοι, ή κάθονται πολύ στριμωγμένα, προτείνω να επιδιωχθεί συνενόηση με τους ιδιοκτήτες του απέναντι οικοπέδου (πρώην μαγαζί Αλέξη Ξεκάρφωτου) για την μίσθωσή του, προκειμένου και με τη συναίνεσή τους να πλακοστρωθεί ένα κομμάτι, για να τοποθετηθούν 3 -4 τραπέζια τις μέρες αιχμής.

Γιάννινα 9/12/98

ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ

ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΤΩΝ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΜΠΕΛΟΧΩΡΙΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ

Με εκτίμηση

Κώστας Ε. Σιώτος

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

1) Στον προηγούμενο " ΚΑΘΡΕΠΤΗ " Τεύχος 39 στη σελίδα - 9 - παράγραφο - 3 - στίχος 2^{ος} εκ παραδρομής γράφτηκε - Γιάννης - αντί του σωστού Γάκης.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω από τις στήλες του "ΚΑΘΡΕΠΤΗ" τους φίλους και συμπατριώτες μου, που για δεύτερη τετραετία με τίμησαν με την ψήφο τους, δίνοντάς μου τη δυνατότητα ως Νομαρχιακός Σύμβουλος να συνεχίσω τον αγώνα για την κοινή προσπάθεια, την ανάπτυξη του Νομού Ιωαννίνων.

Είναι για μένα μια δικαίωση των όσων έπραξα τα προηγούμενα χρόνια στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, στην Περιφερική Διοίκηση Ν. Ιωαννίνων, ως Περιφερειακός Διευθυντής, στο Δήμο Ιωαννιτών, ως Γενικός Γραμματέας και ανανέωση της εμπιστοσύνης προς το πρόσωπο μου για

ανιδιοτελή προσφορά από το νέο μετερίζι.

Διαβεβαιώνω όλους τους συμπατριώτες μου ότι θα αγωνιστώ με όλες μου τις δυνάμεις για να βγει ο τόπος μας από την εγκατάλειψη και την απομόνωση.

Στη δύσκολη, αλλά ελπιδοφόρα αυτή προσπάθεια πιστεύω ότι οι συμπατριώτες μου με τις Αδελφότητες και τους Συλλόγους τους και από τις στήλες του "ΚΑΘΡΕΠΤΗ" θα αναδείξουν τα προβλήματα του τόπου, έτσι ώστε όλοι μαζί να αγωνισθούμε για να δρομολογήσουμε τις λύσεις τους.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Α.Π. ΠΑΤΣΟΥΡΑΣ
Γεν. Γραμματέας Δήμου Ιωαννιτών
Νομαρχιακός Σύμβουλος

Αισθάνομαι την υποχρέωση να ευχαριστήσω δημόσια μέσω του " ΚΑΘΡΕΠΤΗ " τους συγχωριανούς μου κ.κ. Χριστόδουλο Κ. Πραμαντιώτη και Χρήστο Δημοσθ. Αλεξίου για τη μεγάλη οικονομική ενίσχυση που μου παρέχουν προκειμένου να ανταποκριθώ στα έξοδα φοίτησής μου σε ιδιωτική σχολή νοσοκόμων.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΩΣΤΑ
(κόρη της Αγγλαίας Σ. Βλάχα)

Κ Ο Ι Ν Ο Τ Ι Κ Α

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
Π. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Αγαπητοί συγχωριανοί,

Όπως γνωρίζετε ο Νόμος "Καποδιστριάς" είναι πλέον γεγονός και από 1-1-1999 η κοινότητά μας, μαζί με τη Κοινότητα Ραφταίων και την κοινότητα Πραμάντων θα αποτελέσουν τον νέο "ΔΗΜΟ ΠΡΑΜΑΝΤΩΝ".

Κλείνει δηλαδή μια σελίδα και ανοίγει μια καινούργια όσον αφορά την λειτουργία της Κοινότητάς μας. Βρισκόμαστε στην αρχή του τέλους της αυθύπαρκτης υπόστασης της κοινότητάς μας και από εδώ και στο εξής το Αμπελοχώρι θα αποτελεί Δημοτικό διαμέρισμα του νέου Δήμου.

Ελπίζω να αποβεί συμφέρουσα για το χωριό μας η όλη προσπάθεια. Μετά από παραμονή για 16 ολόκληρα χρόνια στη θέση του Προέδρου της Κοινότητας θέλω στο σημείο αυτό να ευχαριστήσω όλους του χωριανούς για την εμπιστοσύνη που έδειξαν στο πρόσωπό μου και με τίμησαν με την ανάδειξή μου ως προέδρου της Κοινότητας όλα αυτά τα χρόνια. Πιστεύω ότι δεν τους απογοήτευσα.

Επίσης θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συνεργάτες μου, Κοινοτικούς Συμβούλους που πέρασαν μέσα σ' αυτήν την πολύχρονη παρουσία μου από τα Κοινοτικά Συμβούλια, Συμπολίτευση και "αντιπολίτευση". Τη λέξη "αντιπολίτευση" την βάζω σε εισαγωγικά, γιατί ποτέ και κανένας μας δεν αντιμετώπισε τον άλλο σαν αντιπολιτευόμενο αντίπαλο, αλλά σαν σύμμαχο για την προώθηση και την επίλυση των προβλημάτων του χωριού μας, χωρίς να μας χωρίζει τίποτα, πάντοτε με σύμπνοια και αλληλεγγύη. Και ίσως σ' αυτό το σημείο να ξεχώρισε η κοινότητά μας από πολλές άλλες Κοινότητες του Νομού μας.

Από το έτος 1982 που ανέλαβα Πρόεδρος της Κοινότητας το μεγάλο μου όνειρο και ο πρωταρχικός μου σκοπός, που ήταν και το κίνητρο για να ασχοληθώ με τα κοινά, ήταν η κατασκευή του δρόμου Φορτόσι - Αμπελοχώρι, που είναι ήδη πραγματικότητα. Το ξεκίνημα και η ολοκλήρωση του έργου αυτού δεν ήταν καθόλου εύκολη υπόθεση.

Μετά από συνεχείς πιέσεις προς τις Υπηρεσίες, τους εκάστοτε Νομάρχες, βουλευτές και με προσωπικές θυσίες, αφιερώνοντας κόπο και χρόνο, ξεκινήσαμε το έργο αυτό για το οποίο αρχικά κανένας δεν πίστευε ότι θα πραγματοποιηθεί και κανένας δεν δικαιολογούσε την κατασκευή του.

Στο σημείο αυτό θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συγχωριανούς μας που από την θέση τους και με τις προσπάθειές τους βοήθησαν ώστε να γίνει πραγματικότητα ο δρόμος.

-- 29 --

Όλοι γνωρίζουμε ότι η κοινότητα μας είναι μια ορεινή απομακρυσμένη Κοινότητα, που δεν έχει παραγωγή, δεν έχει νέους ανθρώπους ως μόνιμους κατοίκους και όλα αυτά αποτέλεσαν ανασταλτικό παράγοντα για να εγκριθεί αρχικά το μεγάλο ποσό της χρηματοδότησης που απαιτούνταν για τη κατασκευή του έργου.

Ακόμη και σήμερα μετά από τόσα χρόνια πολλοί είναι αυτοί που αναφέρονται στο εάν είναι δικαιολογημένη μια τέτοια υπέρογκη δαπάνη πολλών εκατομμυρίων για το χωριό μας.

Για μας όμως προείχε η κατασκευή του έργου, γιατί ξέραμε ότι με μια τέτοια υποδομή θα ακολουθούσε η ανάπτυξη του χωριού μας, που αυτός ήταν και ο στόχος μας.

Στη συνέχεια από τα πενιχρά έσοδα της κοινότητας μας και με επιχορηγήσεις, που κάτω από πιέσεις λάβαμε, μπορέσαμε να προβούμε στην κατασκευή της εσωτερικής οδοποιίας. Με τη σωστή διαχείριση των χρημάτων μπορέσαμε να κατασκευάσουμε όλους τους δρόμους του χωριού.

Σίγουρα κάναμε και λάθη. Πιστεύω ότι ήταν αναπόφευκτα. Όσοι εργάζονται κάνουν και λάθη. Μόνον αυτοί που δεν εργάζονται και δεν έχουν να προσφέρουν δεν κάνουν λάθη.

Όλες οι προηγούμενες ενέργειες μας με τα θετικά τους αποτελέσματα αποτέλεσαν κίνητρο κι έδωσαν ώθηση σε όλους σχεδόν τους χωριανούς να κατασκευάσουν νέα σύγχρονα σπίτια, με αποτέλεσμα να αλλάξει εντελώς η όψη του χωριού μας, να έρχονται νέοι άνθρωποι για παραθερισμό αλλά και για μόνιμη διαμονή. Κι αυτό νομίζω δεν θα γινόταν ποτέ αν δεν υπήρχαν και δεν είχαν κατασκευαστεί οι δρόμοι.

Εξάλλου αυτός ήταν και ο τελικός μας στόχος. Να ζωντανέψουμε το χωριό μας. Δεν σκέφτηκα ούτε προσωπικές τυχόν ευθύνες, ούτε ακολούθησα το γράμμα του Νόμου προκειμένου να βοηθήσω τους συγχωριανούς μου και κατ' επέκταση το χωριό μου. Δόθηκαν άδειες ανέγερσης νέων κατοικιών σε όσους μου το ζήτησαν, με προσωπική μου ευθύνη. Κι αυτό για να μην αναγκάσουμε τους ενδιαφερόμενους σε επιπλέον δαπάνες που στοιχίζουν. Τα οποιαδήποτε προβλήματα που τυχόν προέκυψαν οφείλονται σε αντιπαραθέσεις προσωπικές που δεν μπορώ να γνωρίζω το κίνητρο και φυσικά δεν ευθύνομαι γι' αυτό. Εγώ σαν Πρόεδρος αυτό που μπορούσα να κάνω το έκανα και με το παραπάνω.

Δύο ακόμη σοβαρές φιλοδοξίες μου που είχα όταν πρωτοξεκίνησα ήταν πρώτον το πρόβλημα του νερού το οποίο και φέραμε σ' πέρας, με την κατασκευή του αντλιοστασίου, την ενίσχυση του εξωτερικού υδραγωγείου, την αντικατάσταση των παλαιών σωλήνων για την αποφυγή διαρροών, έργα για τα οποία απαιτήθηκαν πολλά εκατομμύρια και όπως όλοι ξέρετε τα έσοδα της Κοινότητας είναι ελάχιστα, ούτε 1.000.000 ετησίως δεν συγκεντρώνονται από τέλη ή εισφορές γιατί και σ' αυτό ακόμη προσπαθήσαμε να μην επιβαρύνουμε τόσο τους δημότες μας, όσο και τους μόνιμους κάτοικους απαλλάσσοντάς τους από φόρους για τα ζώα για τις έστω μικρές καλλιέργειες

και κρατώντας σταθερό εδώ και χρόνια το τέλος ύδρευσης και φωτισμού τόσο που δεν αντεπεξέρχονται στις απαιτήσεις συντήρησης του υδραγωγείου και του δικτύου φωτισμού.

Δεύτερη φιλοδοξία μου ήταν η ανέγερση του Πνευματικού Κέντρου που έγινε γεγονός μέσα σε πολύ λίγο χρονικό διάστημα και χωρίς να περιαυτολογήσω και με προσωπικές θυσίες. Στεγάστηκε το Κοινοτικό γραφείο, το ιατρείο, η βιβλιοθήκη, το γραφείο του Συλλόγου και της Αδελφότητας, στο ισόγειο το κοινοτικό καφενείο και στο ημιυπόγειο το "ΣΤΕΚΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ" και όλα αυτά με απαιτούμενο εξοπλισμό. Ένα ολοκληρωμένο δηλαδή έργο - οικοδόμημα - που καλύπτει λειτουργικά όλες τις ανάγκες της Κοινότητας και των Φορέων της, όταν είναι γνωστό ότι άλλες κοινότητες αλλά και Δήμοι ακόμη έχουν την κατασκευή τέτοιων έργων στα όνειρα τους.

Τελειώνοντας για να μην σας κουράζω περισσότερο θέλω να επισημάνω την προσπάθεια μας για την κατασκευή έργων υποδομής που θα στηρίξουν και θα ανανεώσουν το χωριό μας. Βέβαια στα χρόνια που πέρασαν έγιναν και πολλά ακόμη έργα, όπως η Διαμόρφωση στη γέφυρα Πολιτσάς, το γήπεδο, ο δρόμος προς Ανήλια, ομβροδεξαμενές, κατασκευές τοίχων αντιστήριξης και διάφορα άλλα μικρότερα έργα.

Πιστεύω ότι η τελική εικόνα του χωριού μας μιλάει από μόνη της τόσο σε μας τους ίδιους, όσο και στους ξένους επισκέπτες.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 11 & 18 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1998

Μετά την συνένωση των κοινοτήτων Αμπελοχωρίου, Πραμάντων και Ραφταναίων σε Δήμο Πραμάντων, σύμφωνα με το νόμο "**Καποδίστρια**". Έγιναν εκλογές στις 11 και 18 Οκτωβρίου 1998, για την ανάδειξη Δημοτικών και Τοπικών συμβουλίων. Την πρώτη Κυριακή 11 Οκτωβρίου έγιναν και οι εκλογές για την ανάδειξη Νομαρχιακού Συμβουλίου.

Στο χωριό μας ήταν:

Γραμμένοι	410	Ψήφισαν	244
Άνδρες	194	Άνδρες	119
Γυναίκες	216	Γυναίκες	125
Έγκυρα ψηφοδέλτια		208	

Έλαβαν μέρος στις εκλογές τρεις συνδυασμοί:

1. # **Ενωτικό Δημοτικό Ξεκίνημα** # πήρε 68 ψήφους
2. # **Συνεργασία Ανάπτυξη** # // 111 //
3. # **Δημοτική Συνεργασία** # // 29 //

Δήμαρχος εξελέγει απο τον πρώτο συνδυασμό ο Χρήστος Τσακτσίρας και οσυγχωριανός μας Ιωάννης Χρ. Σπύρου απο τον ίδιο συνδυασμό Δημοτικός σύμβουλος.

Υποψήφιοι Δημοτικοί Σύμβουλοι απο το χωριό μας ήταν δύο του 1ου Συνδ. ο Ιωάννης Σπύρου που πήρε 55 ψήφους // 2ου // ο Στέφανος Τριάντος // // 108 //

Για το τοπικό τριμελές συμβούλιο εξελέγησαν απο τον συνδυασμό # Συνεργασία Ανάπτυξη # ο Κώστας Χρ. Γιωτάκης με 54 ψήφους και ο Δήμος Κ. Τζουβάρας με 24 ψήφους.

Απο το συνδυασμό # **Ενωτικό Δημοτικό Ξεκίνημα** #εξελέγη ο Γεώργιος Ν. Γέροντας με 30 ψήφους.

Υποψήφιοι για το τοπικό συμβούλιο ήταν:

1) # Ενωτικό Δημοτικό Ξεκίνημα

1. Γέροντας Γεώργιος του Νικ.	πήρε	30	σταυρούς
2. Έξαρχος Κων/νος του Σωτ.	//	15	//
3. Κόκκινος Χριστόφορος του Απ.	//	11	//

2) # Συνεργασία Ανάπτυξη

1. Γιωτάκης Κων/νος του Χρ.	//	54	//
2. Κόκκινος Ανδρέας του Ιωάν.	//	12	//
3. Πραμαντιώτης Κων/νος του Απ.	//	21	//
4. Τζουβάρας Δημοσθένης του Κ.	//	24	//

3) # Δημοτική Συνεργασία

1. Βλάχας Νικόλαος του Γεωργίου	//	11	//
2. Κόκκινος Δημήτριος του Χρ.	//	4	//
3. Πραμαντιώτης Κων/νος του Γεωργ.	//	14	//

Οι εκλογές για την ανάδειξη του Δημάρχου έγιναν στις 18-10-1998 μεταξύ των συνδυασμών # Ενωτικό Δημοτικό Ξεκίνημα και Συνεργασία Ανάπτυξη# που πλειοψήφισαν στις 11-10-1998.

ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Νομάρχης επανεξελέγη την πρώτη Κυριακή 11-10-98 ο κ. Ν. Ζορμπαλάς και ο χωριανός μας Αθανάσιος Απ. Πατσιούρας Νομαρχιακός Σύμβουλος, είχε εκλεγεί και στις εκλογές του 1994. Υποψήφιοι χωριανοί μας για τις Νομαρχιακές εκλογές ήταν οι Νικόλαος Αντ. Αντωνίου, ο Κων/νος Ι. Γιωτάκης, Αθανάσιος Απ. Πατσιούρας και ο Νικόλαος Δημ. Σιώτος.

Η Συντακτική επιτροπή εύχεται στους εκλεγμένους καλή δουλειά και καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο τους.

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αγαπητέ συνδρομητή

με το παρόν ενημερωτικό σημείωμα σας γνωρίζω ότι

α) απο τις αρχαιρεσίες που έγιναν τον Απρίλιο 1998 το νέο Διοικητικό Συμβούλιο Απανταχού Αμπελοχωριτών σας ενημερώνει:

Α' Τα γραφεία του Συλλόγου βρίσκονται στην οδό Ρώμα 20 και είναι ανοιχτά κάθε Τετάρτη και απο ώρα 7.00 μ.μ. έως 9.00 μ.μ.

Β' Ο αριθμός κλήσεως του τηλεφώνου που έχει ο Σύλλογος είναι **73943**.

Γ' Η ετήσια συνδρομή για το Σύλλογο είναι 2500 δρχ. και η ετήσια συνδρομή για το περιοδικό " ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ " είναι 2500 δρχ.

Δ' Με απόφαση του Δ/Σ του Συλλόγου έγινε ρύθμιση για τα μέλη που οφείλουν συνδρομές προηγούμενων ετών ώστε θα πληρώσουν συνδρομές προηγούμενων ετών και τρέχοντος έτους (1998) συνολικά 10.000δρχ. Ήτοι 5.000 δρχ. συνδρομή για το Σύλλογο και 5.000 δρχ. συνδρομή για το περιοδικό.

Ε' Την συνδρομή μπορείτε να την καταβάλλετε στην Ταμία του Συλλόγου Μάνθα Κ. Πραμαντιώτη -Ρούκου ή σε άλλο μέλος το Δ/Σ κάθε Τετάρτη στα γραφεία του Συλλόγου από ώρα 7.00 μ.μ. έως 9.00 μ.μ.

ΣΤ' Την ίδια ημέρα Τετάρτη και τις ίδιες ώρες μπορείτε να επισκέφτεσθε τα μέλη του Δ/Σ του Συλλόγου στα γραφεία (Ρώμα 20) να υποβάλλετε προτάσεις, υποδείξεις και ιδέες για την καλύτερη λειτουργία του Συλλόγου.

Ζ' Με συνεργασία της Συντακτικής Επιτροπής και τη δική σας βοήθεια το επόμενο τεύχος θα δοθεί στην κυκλοφορία τον μήνα Δεκέμβριο. Στόχος και φροντίδα μας στο μέλλον θα είναι να εκδίδει ο Σύλλογος δύο (2) περιοδικά το χρόνο ήτοι ένα σε κάθε εξάμηνο.

- 35 -

Η' Για παρελείψεις που γίνονται στο περιοδικό την ευθύνη έχετε εσείς οι συνδρομητές και τα μέλη του Συλλόγου που δεν ενημερώνετε τη Συντακτική Επιτροπή ή το Δ/Σ του Συλλόγου για κάποιο θέμα.

Για αυτό καθένας πρέπει να ενημερώνει τους αρμόδιους για τα γεγονότα ώστε να αποφεύγονται οι παραξηγήσεις (π.χ. γεννήσεις - βαπτίσεις - γάμοι - θάνατοι - εισαγωγή στα Τ.Ε.Ι και Α.Ε.Ι.).

Καθένας λοιπόν να μην αδιαφορεί, γιατί δεν μπορεί η Συντακτική Επιτροπή και τα μέλη του Δ/Σ να είναι ενήμεροι για όλα τα γεγονότα μικρά και μεγάλα, εάν κάποιοι δεν τα κοινοποιήσουν στα μέλη τους.

Τέλος με το παρόν ενημερωτικό σημείωμα θα ήθελα να σας παρακαλέσω να λαμβάνετε μέρος σε όλες τις εκδηλώσεις: όπως γενικές συνελεύσεις Συλλόγου, δένδροφυτεύσεις, εκδηλώσεις ψυχαγωγικού χαρακτήρα (εκδρομές, πανηγύρι - κύκλες, κοπή πίτας, χοροί, θέατρο) και όποια άλλη εκδήλωση προγραμματίσει ο Σύλλογος Απανταχού Αμπελοχωριτών.

Ιωάννινα Ιανουάριος 1999

Με φιλικούς χαιρετισμούς

- Ο -

Πρόεδρος

ΒΛΑΧΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Η ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

1.

Το Δ/Σ του Συλλόγου διοργάνωσε στις 17 Μαΐου ημερήσια εκδρομή στα Μετέωρα Θεσσαλίας. Στην εκδρομή έλαβαν μέρος περίπου (80) άτομα και έγινε με δύο μεγάλα λεωφορεία. Η τιμή συμμετοχής ήταν 1.000 δρχ. το άτομο και για τους μαθητές - φοιτητές δωρεάν. Η διαδρομή ήταν ευχάριστη παρ' ότι ορισμένοι ζαλίστηκαν λόγω των πολλών στροφών του δρόμου στη θέση "κατάρα".

Στα Μετέωρα επισκεφθήκαμε τρία (3) μοναστήρια, τη Μονή του Μεγάλου Μετεώρου, τη μονή Αγίου Νικολάου και τη γυναικεία μονή Αγίου Στεφάνου. Όλοι μείναμε κατάπληκτοι από τις αγιογραφίες που θαυμάσαμε και από τις τοποθεσίες

των μοναστηριών που είναι πάνω στους βράχους των Μετεώρων, μοναδικό φαινόμενο στον κόσμο.

Όλοι οι συμμετέχοντες έμειναν ευχαριστημένοι και εξέφρασαν την επιθυμία να οργανωθούν και άλλες εκδρομές στο μέλλον.

2.

Τη δεύτερη ημέρα του πανηγυριού 27 Ιουλίου που έχει καθιερωθεί με απόφαση του Κοινοτικού Συμβουλίου ως ημέρα της εθνικής αντίστασης, όλα τα μέλη του Δ/Σ του Συλλόγου Απανταχού Αμπελοχωριτών τίμησαν τους πεσόντες του χωριού μας με την παρουσία τους κατά την επιμνημόσυνο δέηση, και ο πρόεδρος του Συλλόγου Νικόλαος Χρ. Βλάχας κατέθεσε δάφνινο στεφάνι στη μνήμη των πεσόντων συγχωριανών μας.

Ήταν μια σεμνή τελετή που γίνεται κάθε χρόνο στο χώρο του μνημείου των πεσόντων υπέρ πατρίδος. Πρέπει όμως εδώ να αναφέρω ότι πολλοί αδιαφορούν και δεν διαθέτουν λίγο χρόνο ώστε να τιμήσουν την εκδήλωση και να αποτίσουν φόρο τιμής σε αυτούς που έπεσαν για να ζούμε εμείς σήμερα ελεύθεροι. Ας ελπίσουμε ότι τα επόμενα χρόνια δεν θα είναι κανείς απών από αυτή την τελετή και ειδικότερα οι νέοι του χωριού μας.

3.

Τη δεύτερη επίσης του πανηγυριού 27 Ιουλίου το πρωί διοργανώθηκε αγώνας ανωμάλου δρόμου όπου συμμετείχαν παιδιά - γυναίκες και άνδρες. Η διαδρομή που έτρεξαν ήταν η εξής:

Αφετηρία τα δύο(2) πλατάνια της πλατείας - Μακριούρα - Αντωνείκα - Νούζη - Σπίτι Μήτρο - Πραμαντιώτη - Αχυρώνα των Κωσταίων - Πλατεία - Τερματισμός.

Πρώτος από τους μεγάλους τερμάτισε ο Πάυλου Θωμάς (γαμπρός του Κ. Νότη) και πρώτος από τα παιδιά τερμάτισε ο Γιάννης Μπαλωμένος του Άγγελου.

Σημασία όμως είχε η συμμετοχή και σ' αυτήν έδωσαν εντυπωσιακό παρόν οι γυναίκες. Βέβαια όπως σε όλες τις εκδηλώσεις πρωτοπόρος ο παλαίμαχος

Κων/νος Απ. Πραμαντιώτης, στον οποίο ευχόμαστε να είναι καλά και πάντα μπροστά και να βρεθούν και άλλοι μιμητές.

Όλοι οι συμμετέχοντες τερμάτισαν στη πλατεία του χωριού χωρίς να εγκαταλείψει κανένας τον αγώνα !

Στο τέλος στους δύο πρώτους (Θωμ. Πάυλου - Γιάννη Μπαλωμένο) απονεμήθηκαν από τον πρόεδρο του Συλλόγου αναμνηστικά μετάλλια, και σε όλους τους συμμετέχοντες αναμνηστικοί έπαινοι για τη συμμετοχή τους.

Ευχόμαστε του χρόνου να έχουμε μεγαλύτερη συμμετοχή και ειδικότερα επιθυμούμε τη συμμετοχή των εφήβων νέων του χωριού μας.

4.

Το Δ/Σ του Συλλόγου Απανταχού Αμπελοχωριτών όταν πληροφορήθηκε την προσφορά της Αδελφότητας Αμπελοχωριτών Αθηνών για τοποθέτηση αναμεταδοτών τηλεόρασης στον Αϊ - Λιά ανέλαβε την υποχρέωση να φροντίσει για την κατασκευή του κτίσματος, την ηλεκτρολογική εγκατάσταση και ηλεκτροδότηση του από τη Δ.Ε.Η.

Με τη συνεργασία του Κοινοτικού Συμβουλίου και ειδικότερα το ενδιαφέρον του αντιπροέδρου κ. Κων/νου Γιωτάκη, καθώς και με την ευγενή προσφορά εργασίας των συγχωριανών μας Κων/νου Γιωτάκη(αντιπρόεδρου), Κων/νου Απ. Πραμαντιώτη, Δημητρίου Ξεκάρφωτου, Στέφανου Τριάντου, Γεωργίου Νικ. Βλάχα, Βασιλείου Νουτσόπουλου και με την χρηματική προσφορά των Δημ. Α. Αντωνίου, Πάνου Πραμαντιώτη παρά τις δυσκολίες και τις αντιδράσεις που συναντήσαμε από ορισμένους γείτονες Ρουφτανίτες κατορθώσαμε να ολοκληρώσουμε το έργο.

Για την κτιριακή εγκατάσταση την μεταφορά των υλικών ανέλαβε ο συγχωριανός μας μηχανικός - εργολάβος κ. Γιάννης Παπαϊωάννου χωρίς αμοιβή. Το Δ/Σ του Συλλόγου τον ευχαριστεί για την προσφορά του και εύχεται να βρεθούν και άλλοι μιμητές.

Όλο το οικονομικό βάρος ανέλαβε η Αδελφότητα Αθηνών.

5.

Όπως θα διαβάσατε στο τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας ο Σύλλογος Απανταχού Αμπελοχωριτών οργανώνει διαγωνισμό και έκθεση φωτογραφίας για το πανηγύρι του 1999 σύμφωνα με τους όρους της ανακοίνωσης - διαγωνισμού.

6.

Τα ο Δ/Σ του Συλλόγου σας κάνει γνωστό ότι ο Ετήσιος χορός και η κοπή της βασιλόπιτας θα γίνει την 16 - 1 - 1999 ημέρα Σάββατο στο κέντρο "Λιθαρίτσια" Ιωαννίνων. Εκεί όπως κάθε χρόνο θα γίνει και η απονομή των χρηματικών βραβείων που χορηγεί ο συγχωριανός μας κ. Χαρίλαος Τόλης στους επιτυχόντες των Α.Ε.Ι. & Τ.Ε.Ι.

7.

Το Δ/Σ του Συλλόγου θα υποβάλει αίτηση στο Δασαρχείο Ιωαννίνων για χορήγηση στο 1ο τρίμηνο του 1999 δενδρυλλίων (ακακίες - γκουτσουπιές) για να συνεχίσουμε και του χρόνου τη δενδροφύτευση στο χωριό μας κάτω

από τον Άγιο Νικόλαο ώστε αυτές οι πληγές που άνοιξε ο δρόμος στο λόφο να γίνουν υποφερτές.

8.

Στις 2 Αυγούστου ο πρόεδρος του Συλλόγου Νικόλαος Βλάχας η πρόεδρος της Αδελφότητας Αθηνών Αντωνίου Ντίνα και ο Κων/νος Ευ. Σιώτος παραβρέθηκαν στη 10η συνδιάσκεψη της ομοσπονδίας Τζουμερκιωτών που έγινε στο Βουλγαρέλι Άρτας.

Επιδόθηκε κείμενο με τις προτάσεις μας για θέματα που μας αφορούν.

9.

Τέλος ως Δ/Σ του Συλλόγου από τη στήλη αυτή σας υπενθυμίζουμε ότι η δική σας συμμετοχή μας δίνει δύναμη και αισιοδοξία να συνεχίσουμε με μεγαλύτερο ζήλο και επιτυχία.

Αγώνας ανωμάλου δρόμου 27/7/98. Συμμετείχαν: Βασιλική Ν. Βλάχα, Μαρία Ν. Βλάχα, Ειρήνη Δ. Αγγέλη, Εβίτα Δ. Αγγέλη, Ελένη Α. Πραμαντιώτη, Κων/νος Α. Πραμαντιώτης, Ευαγγελία Κ. Σιώτου, Αλεξάνδρα Α. Πραμαντιώτη, Αναστασία Β. Κίτσιου, Χρήστος Γέροντας, Ιωάννης Α. Μπαλωμένος, Νικόλαος Θ. Παύλου, Ιωάννης Ε. Βλάχος, Κων/νος Γ. Αναστασίου, Μάρθα Κ. Πραμαντιώτη

Ο πρόεδρος του Συλλόγου κ Νικόλαος Βλάχας απονέμει αναμνηστικό μετάλλιο και έπαινο στον Ιωάννη Μπαλωμένο που ήρθε πρώτος στο τρέξιμο.

Διαγωνισμός Φωτογραφίας

Το Δ.Σ. του Συλλόγου απανταχού Αμπελοχωριτών ανακοινώνει σε όλα τα μέλη ότι το καλοκαίρι του 1999 κάνει διαγωνισμό φωτογραφίας.

Οι φωτογραφίες αυτές θα αφορούν δέκα τρεις (13) ενότητες. Για κάθε ενότητα θα αντιστοιχεί και μία φωτογραφία. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παρουσιάσουν φωτογραφίες για όσες ενότητες επιθυμούν.

Οι φωτογραφίες πρέπει να κατατεθούν σε φάκελο στον Σύλλογο (Ρώμα 20 τηλ. 0651/73943) μέχρι 20 Ιουλίου 1999 και θα εκτεθούν στο Κοινοτικό Κατάστημα σε ειδικό ταμπλώ, από την ημέρα της Αγίας Παρασκευής 26/7/99 έως 15 Αυγούστου 1999. Τριμελής Επιτροπή θα επιλέξει μία (1) φωτογραφία από κάθε ενότητα η οποία θα στολίσει το ημερολόγιο του έτους 2.000

Αξίζει πραγματικά να υποδεχθούμε το έτος 2000 με ένα ημερολόγιο διαφορετικό, κάθε μήνας να εικονογραφείται με μια από τις επιλεγμένες ενυπόγραφες φωτογραφίες. Επιθυμούμε το ημερολόγιο να αποτελέσει τη μικρογραφία του χωριού μας (των τοπίων του χωριού, του ανθρώπου, των κτισμάτων, των ασχολιών, των εθίμων).

Η πρότασή μας έχει σαν στόχο να συμμετάσχουν στην σύνταξη αυτού του ημερολογίου όσο το δυνατόν περισσότεροι χωριανοί. Η επιλογή των φωτογραφιών για το ημερολόγιο του έτους 2000 θα αποτελέσει τη βράβευση των διαγωνιζομένων.

Οι δέκα τρεις ενότητες στις οποίες θα αναφέρονται οι φωτογραφίες είναι οι παρακάτω:

Ενότητα 1η: Πρωτοχρονιά - Θεοφάνεια - Εκκλησία - Παγωνιά

Ενότητα 2η: Αποκριές - φωτιές - τζάκι - φύση

Ενότητα 3η: Αγροκτηνοτροφικές εργασίες - δέντροφυτεύσεις

Ενότητα 4η: Πάσχα - πράσινο - τοπία του χωριού.

Ενότητα 5η: Λουλούδια - πρόσωπα - κατασκευές

Ενότητα 6η: Παιδιά - Σχολείο - Πουλιά

Ενότητα 7η: Πανηγύρι - χορός - εξωκλήσια - διακοπές

- Ενότητα 8η:** Αμπέλια - Φρούτα - μανάβης - ψαράς
Ενότητα 9η: Τρύγος - μούστος - ετοιμασίες χειμώνα
Ενότητα 10η: Τοπία - ζώα - Πτηνά
Ενότητα 11η: Τσίπουρο - βροχή - έρημοι δρόμοι
Ενότητα 12η: Χριστούγεννα - Χιόνι - Τοπία
Ενότητα 13η: Ελεύθερη επιλογή

Όσοι θα λάβουν μέρος στον διαγωνισμό φωτογραφίας πρέπει να γράψουν στο πίσω μέρος της φωτογραφίας την ενότητα που εκπροσωπεί η φωτογραφία και το όνομά τους. Οι φωτογραφίες θα είναι μέσα σε φάκελλο όπου θα αναγράφεται το όνοματεπώνυμο του διαγωνιζόμενου.

Οι φωτογραφίες θα έχουν διαστάσεις 20 X 28 εκατοστά

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου
Νικόλαος Χρ. Βλάχας

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

- Στη μνήμη του Δημητρίου Τόλη, τα παιδιά του και οι οικογένειες Δανάης Αλεξίου, Κούλας Γούνα (Καρατζένη) και Πόπης Καρατζένη πρόσφεραν το ποσόν των 100000 δρχ. στην Εκκλησιαστική Επιτροπή για έργα στην εκκλησία του χωριού.
- Στη μνήμη του πατέρα τους Δημητρίου Τόλη (δασκάλου) τα παιδιά του κατέθεσαν στον Σύλλογο Απανταχού Αμπελοχωριτών το ποσόν των 50000 δρχ.
- Ο κ. Κων/νος Γιωτάκης του Ιωάννου πρόσφερε στον Σύλλογο το ποσόν των 50000 δρχ.
- Ο Κων/νος Θ. Νίκου πρόσφερε στο Σύλλογο το ποσό των 10000 δρχ. εις μνήμη του πατέρα του.
- Ο Θανάσης Απ. Πατσούρας, στην μνήμη των γονέων του πρόσφερε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή το ποσό των 100000 δρχ. για το βάψιμο των κάγκελων στην Αγία Παρασκευή του χωριού.
- Οι οικογένειες Σπ. Σπύρου και Κ. Μάντζιου (Καίτης και Μαρίας Δ. Τόλη αντίστοιχα) πρόσφεραν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή το ποσό των 400.000 (200.000 κάθε μία) στη μνήμη του αδελφού τους Βασίλη Τόλη.
- Ο Δημήτριος Κ. Παρασκευάς, στη μνήμη της μάνας του Πολυξένης πρόσφερε στην Εκκλησιαστική Επιτροπή το ποσό των 30.000 δρχ.
- Ο Ευάγγελος Σιώτος και τα παιδιά του στη μνήμη της αδελφής και θείας Πολυξένης Παρασκευά, αντί για στεφάνια πρόσφεραν στην Εκκλησιαστική Επιτροπή το ποσό των 30.000 δρχ.

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Α

1. ΓΕΝΝΗΣΗΣ

- Η Βασιλική Εξάρχου - Λαδόπουλου γέννησε κορίτσι.
- Η Βασιλική Γ. Γέροντα γέννησε αγόρι.
- Η Λουκία Κίτσιου - Κωσταδήμα (κόρη Βασιλ. Κίτσιου) γέννησε αγόρι την 5/12/98.
- Ο Αποστόλης Παντ. Μπαλωμένος απόκτησε κορίτσι.
- Ο Μητροκόστας Λεωνίδας απόκτησε αγόρι.

2. ΓΑΜΟΙ

- Ο Νίκος Γεωργίου Βλάχα παντρεύτηκε τη συγχωριανή μας Ελένη Χριστοφ. Κόκκινου.
- Ο Γεώργιος Δημ. Αλεξίου παντρεύτηκε τη συγχωριανή μας Σοφία Κων/νου Τόλη.
- Ο Γεώργιος Κων/νου Πραμαντιώτης παντρεύτηκε την Μπένη Ευαγγελία απο την Λάρισα, (27/12/97).
- Ο Μιχαλόπουλος Βασίλειος (παιδί της Ρίνας Κ. Εξάρχου) παντρεύτηκε με την Χαρά Παζαϊ απο το Τεπελένι της Β. Ηπείρου.

3. ΘΑΝΑΤΟΙ

- Η Ανθή Αναστασίου του Αλεξάνδρου πέθανε στις 24/10/98 σε ηλικία 76 χρονών και τάφηκε στο χωριό
- Η Ελένη κ. Γέροντα πέθανε στις 10 /7 /98 σε ηλικία 58 χρονών και τάφηκε στα Πράμαντα.
- Η Μαρίνα Αποστ. Σιώτου πέθανε στις 5 /7 /98 σε ηλικία 90 χρονών και τάφηκε στο χωριό.
- Η Βαγγελή Σωτ. Κίτσιου πέθανε στις 20 /7 /98 σε ηλικία 98 χρονών και τάφηκε στο χωριό.
- Η Πολυξένη Κ. Παρασκευά πέθανε στις 18/12/98 σε ηλικία 83 χρονών και τάφηκε στο χωριό.
- Ο Ιωάννης Χουλιάρης απο Μουζακαίους σύζυγος της Αικατερίνης Χρ. Γιωτάκη, πέθανε στις 7/12/98 σε ηλικία 68 χρονών.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΑΠΟΔΗΜΩΝ

Το Σάββατο 27 Ιουνίου 1998,
έγιναν οι γάμοι της Βασιλικής Αρ. Πάνου
μετά του Κevin Eugene Fentress στην
Ορθόδοξη Εκκλησία του Αγίου Γεωργίου
του

SHREVERPORT των Η.Π.Α.

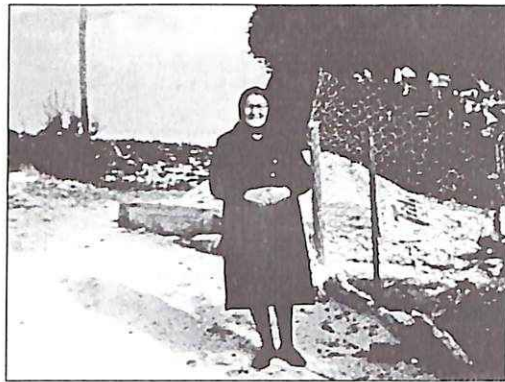
Η Νύφη είναι θυγατέρα του Αριστοτέλη και
της Βάντας Πάνου, εγγονή του Γρηγορίου
και της Βασιλικής Πάνου (Γληγόρ Πάνου)

ΑΠΟ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ.

Το Περιοδικό μας τους εύχεται υγεία και ευτυχία.

*Εύχεται δε στη νύφη να είναι "καρποφόρα"
όπως η γιαγιά της η Σκλουπιώτισσα
Γληγορ-Πάϊνα.*

Πολυξένη Κ. Παρασκευή

Κόρη του Γεωργίου και Αλεξάνδρας Σιώτου. Γεννήθηκε στο Αμπελοχώρι το 1915. Το 1939 παντρεύτηκε με τον Κώστα Δ. Παρασκευά. Τέσσερα χρόνια αργότερα, το 1943, ένα θλιβερό μαντάτο έφτασε στο χωριό. Πέντε χωριανοί μας, μαστόροι όλοι πιάστηκαν από τους Γερμανούς στρατιώτες και τουφεκίστηκαν. Μέσα σ' αυτούς ήταν και ο άνδρας της Πολυξένης, Κώστας.

Οι άλλοι χωριανοί μας ήταν: ο Δημήτριος Παπαδημητρίου, ο Αποστόλης Σιώτος, ο Δήμος Παπαγεωργίου και ο Αποστόλης Βλάχας.

Έκτοτε και κάτω από τις πιο αντίξοες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, πάλεψε σκληρά για να μεγαλώσει το μοναδικό της παιδί τον Μήτσο.

Αδέρφια της ήταν η Αρετή και ο Βαγγέλης Σιώτας.

Πέθανε στις 21 - 12 - 98 και τάφηκε στο χωριό.

Σιώτου Μαρίνα σύζυγος Αποστόλου

Γένος : Αντωνίου

Είχε τέσσερα αδέρφια τους:

Ιωάννη, Γεώργιο, Στυλιανό, Κώστα.

Έκανε τρία παιδιά:

Γιάννη, Ελένη, Απόστολο.

Έζησε και μεγάλωσε στο Αμπελοχώρι και πέθανε στις 5 Ιουλ. 98.

-45-

Ευαγγελή Κίτσου

Γεννήθηκε στο Αμπελοχώρι το 1900.

Παντρεύτηκε τον Σωτήριο Κίτσο και

απέκτησε τρία παιδιά την Χρυσάνθη,

Κασσιανή και τον Γιάννη είχε 11 εγγόνια

και 14 δισέγγονα. Πέθανε σε ηλικία 98

χρόνων στις 20 - 7 - 98 και τάφηκε

στο χωριό.

Ανθή Α. Αναστασίου

Ήταν κόρη του Γ. Νίκου (Γεωργίου Κωστογιώργου) και της Μαρίνας.

Παντρεύτηκε τον Αλ. Αναστασίου και απέκτησε 4 παιδιά το Νίκο, Βασιλική, Μαρίνα και Κων/να.

Πέθανε στις 24 Οκτωβρίου 1998 σε ηλικία 76 ετών και τάφηκε στο χωριό.

Επιτυχόντες - Επιτυχούσες σε Α.Ε.Ι. & Τ.Ε.Ι.

1. Αλεξίου Στέλιος του Χρ.: Πολιτ. Μηχανικών ΕΜΠ Αθηνών
2. Αντωνίου Γεωργία του Νικ.: Χημείας Ιωαννίνων.
3. Βλάχα Μαρίνα του Δημ.: Πολιτ. Μηχανικών Πάτρας
4. Γιωτίσας Αριστοτέλης της Αλκιμήνης Μπέλλου (εγγονός της Μαρίας Αθανασίου) στη Σχολή Αστυφυλάκων.
5. Δευτεραίου Αρετή του Ανδρέα (κόρη της Αλεξάνδρας Σιώτου) στη Γερμανική Φιλολογία της Θεσσαλονίκης.
6. Πατσούρα Αναστασία του Αθαν.: Θεατρικών Σπουδών Πάτρας.
7. Ριστάνη Μαρία του Επαμ. (κόρη της Πολυξένης Ιερέα Κ. Μπαλωμένου) στη Αγγλική Φιλολογία Θεσσαλονίκης.
8. Ρούκου Δήμητρα (κόρη Μάνθας Πραμαντιώτη) στο Delaware College (Φιλαδέλφεια ΗΠΑ).
9. Παπαδημητρίου Δημήτριος του Γεωργίου: Οικονομικό Παν/μιο Αθηνών.
10. Τζουβάρα Ακυλίνα του Χαρίλ.: Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών Ιωαννίνων
11. Τζουβάρα Κων/να του Χαρίλ.: Βρεφονηπιακό ΤΕΙ Ηπείρου.
12. Νασούλας Αθανάσιος του Γεωργ.: Πολιτ. Δομ. Έργων ΤΕΙ Ηρακλείου
13. Τσόκα Ιωάννα (κόρη της Δήμητρας Σ. Αλεξίου) στη Ιατρική Σχολή Θεσσαλονίκης.
14. Ο Νικόλαος Δήμητρας Αλεξίου Τ.Ε.Ι. Δομικών Έργων.
15. Μαρία Γ. Αλεξίου Γεωπονική Αθηνών.
16. Ευαγγελία Κ. Δεσπότη (κόρη Βασιλικής Ν. Αντωνίου) Τ.Ε.Ι. Κοιν. Λειτουργιών Πάτρας.
17. Αλτάκα Μαριάνα (εγγονή Κώστα Γιωτάκη): ΤΕΙ Ηλεκτρονικών Κρήτης.
18. Πραμαντιώτη Παναγιώτα του Ελευθερίου Θεατρικών Σπουδών Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, (πέτυχε το 1997)

